

**Filozofická fakulta Univerzity Palackého
Katedra anglistiky a amerikanistiky**

**Základní kvantitativní a kvalitativní analýza
anglických a českých projevů sloužících
k nácviku tlumočnických dovedností na portále
Speech Repository**

**Quantitative and qualitative analysis of Czech and
English speeches for interpreting training
on the Speech Repository website**

(Bakalářská práce)

Autor: Iva Paráková

Angličtina se zaměřením na komunitní tlumočení a překlad

Vedoucí práce: PhDr. Dominika Winterová

Olomouc 2017

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci vypracovala samostatně a uvedla úplný seznam citované a použité literatury.

V Olomouci dne .....

.....

(vlastnoruční podpis)

Děkuji PhDr. Dominice Winterové za odborné vedení moji bakalářské práce a autorům Speech Repository za poskytnuté materiály. Také děkuji své rodině a přátelům za podporu během psaní této práce.

SEZNAM ZKRATEK a VYSVĚTLIVKY

Pokud není autorkou práce uvedeno jinak, všechny informace (včetně obrázků) týkající se portálu Speech Repository jsou převzaty z webové stránky <https://webgate.ec.europa.eu/sr/> nebo z materiálů poskytnutých autory portálu.

SCIC – Generální ředitelství pro tlumočení

OBSAH

SEZNAM ZKRATEK a VYSVĚTLIVKY	4
1 ÚVOD	7
2 TEORETICKÁ ČÁST	9
2.1 Tlumočení a význam tlumočnického nácviku.....	9
2.2 Využití moderních technologií při tlumočnickém nácviku a tlumočení	10
2.2.1 Dostupné databáze sloužící k tlumočnickému nácviku	12
2.3 Co je Speech Repository a jak funguje	13
2.4 Porovnání akreditované verze s verzí přístupné široké veřejnosti	15
2.5 Funkce u jednotlivých videí	17
2.6 Kategorie na portálu Speech Repository	18
2.6.1 Jazyk.....	18
2.6.2 Obtížnost projevu.....	19
2.6.3 Druh tlumočení.....	24
2.6.4 Téma projevu	25
2.6.5 Druh projevu	25
2.6.6 Číslo projevu.....	26
2.6.7 Klíčová slova.....	26
2.7 Anglická a česká videa na portále Speech Repository	26
2.7.1 Anglická videa	26
2.7.2 Česká videa	27
2.8 Hodnocení videí a rozdělování do jednotlivých kategorií.....	27
2.9 Nápověda.....	31
3 PRAKTICKÁ ČÁST.....	32
3.1 Metody.....	32
3.2 Dotazníky	33
3.3 Elektrokola	35

3.3.1	Analýza videa.....	35
3.3.2	Výsledky dotazníků.....	36
3.4	Vzducholodě.....	37
3.4.1	Analýza videa.....	37
3.4.2	Výsledky dotazníků.....	38
3.5	Bicycles in urban environments	41
3.5.1	Analýza videa.....	41
3.5.2	Výsledky dotazníků.....	42
3.6	High-speed rail travel	43
3.6.1	Analýza videa.....	43
3.6.2	Výsledky dotazníků.....	44
4	ZÁVĚR	47
5	SHRNUTÍ	49
6	PŘÍLOHY	51
6	BIBLIOGRAFIE	69
7	ANOTACE.....	71

1 ÚVOD

Tlumočení je nezbytnou součástí lidského dorozumívání a tlumočníci hrají klíčovou roli v zprostředkování mezikulturní a mezijazykové komunikace. První tlumočníci se datují daleko do historie, už 3000 let př. n. l. zprostředkovávali komunikaci při stavbě pyramid a při obchodování. Z vědeckého hlediska se ale začalo na tlumočení nahlížet teprve nedávno. Až ve 20. století se lidé začali zabývat tlumočnickými technikami, přístupy k tlumočení, přípravou a vzděláváním tlumočnicka. Profesionální konferenční tlumočení vzniklo na začátku 20. století po první světové válce, ale jednalo se pouze o konsektivní tlumočení. Později pak přišlo na řadu i simultánní tlumočení (Čeňková, 2008, s. 9).

Tlumočení je definováno jako převod sdělení řečníka z jednoho jazyka do jazyka druhého, tak aby byly zachovány obsah a forma sdělení. Tlumočnick ale musí umět mnohem více, než jen převést projev z jazyka A do jazyka B. Musí se neustále vzdělávat, obohacovat své znalosti, trénovat své dovednosti.

V teoretické části svojí bakalářské práce se zabývám tlumočnickým nácvikem. Zmiňuji důležitost tlumočnického nácviku, a jaké zdroje jsou dnes dostupné. Také zmiňuji vývoj tlumočnického výcviku, jak se změnil přístup během posledních let a jaký vliv mají moderní technologie na tlumočnickou profesi. S příchodem internetu se staly všechny zdroje mnohem dostupnější a pro studenty a začínající tlumočnické je tedy podstatně jednodušší dostat se k materiálům pro tlumočnický nácvik. Uvádím databáze videí, které lze využívat k tlumočnickému nácviku. Zaměřuji se zejména na Speech Repository, což je databáze videí, která byla vytvořena na popud Evropské komise a jejím účelem je nejen připravit tlumočnické na tlumočení v EU, ale od roku 2014 je volně přístupná i široké veřejnosti. Ve Speech Repository je nahráno celkem 3048 videí ve 24 jazycích členských států EU spolu s dalšími třemi světovými jazyky (ruštinou, arabštinou a čínštinou). Je zde i irština/galština a čínština obsahuje dva dialekty (kantorštinu a mandarínštinu).¹ Videá jsou rozdělena do různých kategorií (podle úrovně obtížnosti, podle tématu atd.). Celkově analyzuji portál Speech Repository. V této práci provádím kvalitativní a kvantitativní analýzu.

---

¹ Údaje platné k 8. 8. 2017.

Uvádím, jak portál funguje, jakým způsobem se dají vyhledávat videa, do jakých kategorií jsou rozdělena, a popisují jednotlivé úrovně obtížnosti. Dále jsou zde uvedena kritéria a systém, pomocí kterých autoři portálu videa hodnotí a rozdělují do daných kategorií.

V praktické části pomocí lingvistické analýzy zjišťuji, zda je úroveň videí přidělena správně, která kritéria hrají při rozdělování do jednotlivých úrovní roli (např. gramatika, složitost souvětí, náročnost terminologie, odbornost tématu, rychlost či přízvuk) a zda jsou tato kritéria uplatňována vždy stejně. Výsledky analýzy jsou porovnány s dotazníky, které vyplnili pokročilí studenti tlumočení poté, co tlumočili vybrané projevy ze Speech Repository, aniž by věděli, jakou úroveň zrovna tlumočí. Data z dotazníků jsou následně srovnávána s lingvistickou analýzou vzorku vybraných videí. Celkem jsem pro analýzu vybrala čtyři videa (dva české a dva anglické projevy) z různých kategorií.

Zaměřuji se zejména na úroveň obtížnosti, která je každému videu přidělena. Hypotéza je taková, že videa ne vždy odpovídají přiřazeným úrovním a že hodnotitelé nepoužívají dostatečně dobrý systém k rozdělování videí.

2 TEORETICKÁ ČÁST

V teoretické části se zabývám vývojem tlumočení a vlivem moderních technologií na tlumočnickou profesi. Zmiňuji význam tlumočnického nácviku a jeho vývoj. Dále se věnuji počítačem podporovanému tlumočení, jeho využití při výuce. Uvádím další materiály, které jsou dnes dostupné pro tlumočnický nácvik, a které materiály byly dříve. V teoretické části jsou uvedeny informace o portále Speech Repository a popis kategorií, do kterých jsou videa v databázi rozdělena. Zaměřuji se zejména na anglická a česká videa. Také porovnávám verzi, která je přístupná široké veřejnosti s verzí, ke které mají přístup pouze akreditovaní uživatelé. V rámci psaní této práce jsem kontaktovala autory Speech Repository, kteří mi poskytli informace o kritériích, která uplatňují při hodnocení videí a přiřazování kategorií. Rozebírám jejich systém hodnocení projevů.

2.1 Tlumočení a význam tlumočnického nácviku

Tlumočení bylo již od pradávna nezbytnou součástí lidské komunikace. Při tlumočení dochází k převodu mluveného slova z jednoho jazyka do druhého. Hlavním cílem je nejen převést sdělení, ale zachovat jeho smysl a dosáhnout v cílovém jazyce stejného efektu, jaký mělo sdělení ve zdrojovém jazyce (Čeňková, 2008, s. 6). Se světovou globalizací a propojeností v různých oblastech potřeba tlumočnicků stále roste. Ke zvýšení poptávky po tlumočnicích začalo docházet zejména po druhé světové válce, kdy začaly vznikat mezinárodní organizace. Najednou byli potřeba tlumočníci, kteří by zvládli konsekutivně tlumočit dlouhé úseky a začalo se vyvíjet i simultánní tlumočení (Setton, 2007, s. 56).

Vzniká mnoho vysokoškolských oborů zaměřených na vzdělávání tlumočnicků. Ke konci 20. století bylo možné studovat tlumočení ve více než 60 zemích světa. Evropa měla 121 škol, na kterých bylo možné získat titul z tlumočení (ať bakalářský nebo magisterský) a toto číslo neustále narůstá. Pozadu nezůstává ani Asie, například v Číně je od roku 2007 magisterský program na studium tlumočení a překladu a v dalších zemích jako jsou Taiwan, Japonsko, Korea, ale i v zemích Latinské Ameriky a afrických zemích se na univerzitách začínají věnovat tlumočení jako samostatnému oboru (Niska,

2005, s. 36). Mezinárodní organizace jako OSN a EU také podporují vzdělávání v tomto oboru, EU poskytuje například Evropský kurz konferenčního tlumočení (The European Masters in Conference Interpreting), kde je podmínkou pro úspěšné splnění „nejméně 400 prakticky zaměřených hodin a alespoň 75 % z nich by měl tvořit tlumočnický nácvik.“²

Dnešní tlumočníci musí ovládat mnoho dovedností a základem pro kvalitní tlumočnický výkon je samozřejmě spousta času strávená tlumočnickým nácvikem a tréninkem daných dovedností. Tlumočník musí kromě výborné znalosti zdrojového i cílového jazyka disponovat dalšími schopnostmi a dovednostmi, jako je například dobrá paměť, schopnost zvládat stres, umět správně vyhodnotit danou situaci či ovládat základy etikety. Než se člověk začne věnovat tlumočení, měl by ovládat cizí jazyk na velmi dobré úrovni a měl by neustále rozvíjet svoje jazykové znalosti. Studenti často propadnou u zkoušek z tlumočení či překladu právě proto, že dostatečně neovládají cizí jazyk (Kearns, 2008, s. 21).

A právě při získávání či procvičování výše zmíněných znalostí a dovedností přichází na řadu tlumočnický nácvik, který hraje zásadní roli v tlumočnické profesi. Tlumočnický nácvik úzce souvisí s osvojováním jazyka (SLA – second language acquisition). Studenti tlumočení během studia tlumočí různá témata, čímž nejen procvičují svoje tlumočnické dovednosti, ale rozvíjí i svoji slovní zásobu a celkovou znalost jazyka (Kearns, 2008, s. 21).

2.2 Využití moderních technologií při tlumočnickém nácviku a tlumočení

Vývoj moderních technologií posouvá dopředu celou tlumočnickou profesi, nejen v oblasti tlumočnického nácviku. Tlumočníci mohou například při tlumočení v kabině využívat online slovníky a mají přístup k různým materiálům. Díky výtobytkům moderní techniky se může tlumočník předem spojit s řečníkem a dozvědět se co nejvíce k danému projevu. Pokud má tlumočník k dispozici například prezentaci a poznámky, ze kterých bude řečník při svém projevu čerpat, může se na výkon předem pečlivě připravit

---

² EMCI Course structure [online]. 22. 6. 2016 [cit. 2016-06-22]. Dostupné z: <http://www.emcinterpreting.org/?q=node/13>

a výrazně tak zvýšit kvalitu svého výkonu. Na internetu si může rychle danou problematiku nastudovat, vyhledat základní termíny a má přístup k velkému množství dodatečných informací.

Moderní technologie také mění samotný způsob tlumočení. Tlumočníci dnes již běžně tlumočí videokonference, při kterých se tlumočníci i mluvčí nachází v různých částech světa a jsou propojeni pomocí satelitního přenosu obrazu a zvuku (Čeňková, 2008, s. 19 – 20).

Dříve tlumočníci používali k práci pouze zapisovací blok a tužku, avšak v druhé polovině 20. století, kdy došlo k velkému rozvoji technologií, se museli i tlumočníci přizpůsobit. V 70. letech minulého století bylo poprvé vyzkoušeno tzv. tlumočení na dálku (remote interpreting), kdy jsou všichni tlumočníci spolu v jedné místnosti, avšak mluvčí jsou v jiné místnosti, a tlumočníci tak nemají s mluvčími přímý kontakt (Horváth, 2016, s. 184). Od 90. let 20. století se začíná využívat tzv. počítačem podporované tlumočení (CAI), kdy uživatelé například za použití mobilního telefonu dostanou v reálném čase překlad mluveného slova (Horváth, 2016, s. 185).

I když se v dnešní době spekuluje, že tlumočníci budou v budoucnosti nahrazeni stroji, jsou určité situace, ve kterých stroje nebudou schopny nahradit lidské myšlení (například při diplomatických či obchodních jednáních, kdy tlumočnická funkce neplní pouze funkci jazykového zprostředkovatele, ale musí také vyjednávat, znát kulturní zvyky či mírnit emoce mluvčích). Proto se musí tlumočníci neustále sebevzdělávat, aby byli schopní na dnešním trhu takovým technologiím konkurovat. Ideálně by měli tlumočníci využít technologický pokrok ve svůj prospěch a nenechat se stroji nahradit. Profesionální tlumočníci i studenti tlumočení jsou dnes již zvyklí používat internet k vyhledávání zdrojů, videí a podkladů pro tlumočnický nácvik, ovšem ne všechny materiály jsou k tomuto účelu vhodné. Videá často nemají dostatečnou kvalitu zvuku a obrazu, aby mohla být použita pro studijní účely (Sandrelli a Jerez, 2007, s. 274 – 275).

Studenti dnes mají běžně přístup k velkému množství e-learningových zdrojů. Mnoho vzdělávacích institucí již zpřístupnilo materiály na internetu a existují i online kurzy, takže možností v oblasti sebevzdělávání je dnes nepřehledné množství a jsou dobře dostupné (Bao, 2015, s. 407).

Jak uvádí Sandrelli a Jerez (2007, s. 270) ve svém článku pojednávajícím o moderních technologiích v tlumočnické profesi, v mnoha zemích se snažili začlenit počítačem podporovanou výuku do vzdělávacích programů. Již s prvními počítači přišly první pokusy o programy, které by usnadňovaly výuku jazyků. Jedním z těchto programů byl například PLATO, který pochází z 70. let 20. století. Studenti se pomocí tohoto programu učili slovíčka, obsahoval také krátké gramatické vysvětlivky a překladová cvičení (Warschauer, 1996).

Vyvíjí se i přístup k výuce tlumočení. Spolu s počítačem podporovanou výukou přišel v 90. letech 20. století i počítačem podporovaný tlumočnický nácvik (CAIT – Computer assisted Interpreter Training), jehož hlavním cílem je pomocí multimediálních technologií nejen zatraktivnit samotnou výuku, ale také ukázat tlumočnickům nový přístup k tlumočení (Sandrelli a Jerez, 2007, s. 269).

2.2.1 Dostupné databáze sloužící k tlumočnickému nácviku

- **Streaming Service of the European Commission**

Na této webové stránce evropská komise poskytuje živé vysílání ze svých zasedání a lze vyhledávat i nahrávky ze starších zasedání. Nachází se zde velké množství nahrávek a jejich počet se neustále mění. Tato stránka je stejně jako Speech Repository spravována SCIC (Generální ředitelství pro tlumočení). V archivu lze najít videa, která jsou oproti většině videí na portálu Speech Repository autentická. Často se jedná o nepřipravené projevy, debaty a diskuze v Evropské komisi. Projekt funguje od roku 2004.

Je možné poslouchat i tlumočení profesionálních tlumočnicků a na vyžádání je možné si daný projev/debatu stáhnout. Vyhledávání na tomto portále není tak podrobné jako na Speech Repository, vyhledávat lze podle kategorie a podle data.³

- **IRIS (Interpreters' Resource Information System)**

Databáze, která pochází z 90. let minulého století, byla vytvořena Angelou Carabelli na Università degli studi di Trieste v Itálii. V této databázi se nachází materiály v anglickém a italském jazyce.

---

³ Informace ohledně Streaming Service of the European Commission dostupné z <https://webcast.ec.europa.eu/index.php/faq> a <https://webcast.ec.europa.eu/index.php/about>. 7. 8. 2017.

Jedná se o vůbec první projekt svého druhu. Databáze byla vytvořena primárně pro studenty univerzity v Trieste (Del Rey a Cabero, 2008, s. 113). Databáze sloužila nejen pro tlumočnický, ale i překladatelský nácvik. Obsahovala mluvené projevy i psané texty, studenti si mohli své výkony nahrávat a poté zde byla možnost interakce mezi studenty a vyučujícími. autorka přestala na vývoji této databáze pracovat a již není aktivní (Sandrelli a Jerez, 2007, s. 278).

- **Maurius**

Databáze videí, která byla založena v roce 2001 Jesúsem de Manuel Jerezem na univerzitě v Granadě. Účel této databáze byl obdobný databázi IRIS. Obsahovala videa ze zasedání Evropského parlamentu. Na výběr bylo ze tří jazyků: angličtiny, francouzštiny a španělštiny (Gómez, 2012, s. 130 – 131).

Databáze Maurius sloužila nejen studentům univerzity pro studijní účely, ale také přispěla k vývoji počítačem podporovaného tlumočnického nácviku (CAIT). Jerez se začal věnovat výzkumu obsahu Mauriuse a zkoumat, který materiál je vhodný pro tlumočnický nácvik. Zabýval se tím, jaké projevy jsou vhodné pro tlumočení a podle jakých kritérií by se měly projevy vybírat. Na základě této databáze vznikla v roce 2004 Speech Repository (Sandrelli a Jerez, 2007, s. 279).

2.3 Co je Speech Repository a jak funguje

Speech Repository je e-learningový portál, na kterém je databáze videí sloužící studentům tlumočení a začínajícím i profesionálním tlumočnickům k tlumočnickému nácviku. Stránka byla vytvořena primárně pro tlumočnický pracující pro EU, ale od roku 2014 je přístupná široké veřejnosti. Tento projekt byl vytvořen Generálním ředitelstvím pro tlumočení (DG Interpretation) také známým jako SCIC. Autoři se snaží vytvářet autentické projevy na různá témata a připravit tlumočnický na konferenční tlumočení.

Databáze celkem obsahuje 3048 videí ve 24 jazycích členských států EU spolu s dalšími třemi světovými jazyky (ruštinou, arabštinou a čínštinou). Kromě těchto jazyků je zde i irština/galština a čínština má dva dialekty (kantonštinu

a mandarínštinu).⁴ Video ve Speech Repository jsou projevy z různých konferencí Evropské komise, diskuzí v parlamentu, ale i projevy nahrané speciálně pro tlumočníky EU a studenty tlumočení. Projevy pochází z institucí EU, mezinárodních a národních institucí. Video jsou vybírána profesionálními tlumočníky a odborníky pracujícími pro SCIC, jsou průběžně přehodnocována a kontrolována.

Na webových stránkách Speech Repository jsou uvedeny informace o celém projektu a podrobné instrukce pro uživatele, jak mají videa vyhledávat a jak si zvolit správné video. Každá úroveň obtížnosti je zde popsána, aby se mohl uživatel v kategoriích zorientovat. U každé úrovně jsou popsány znalosti, kterých by měl tlumočník dosahovat a jaké dovednosti by měl ovládat.

Speech Repository také nabízí možnost zaregistrovat se jako stálý člen a nahrávat svoje tlumočení, z čehož plynou výhody jako interakce s ostatními tlumočníky a studenty a zpětná vazba. Práce s portálem Speech Repository učí tlumočníky také pracovat s moderními technologiemi, což je pro tlumočníka v 21. století nezbytná dovednost. Při tlumočení se sluchátky a mikrofonem a nahráváním tlumočení na webové stránky Speech Repository si tlumočník osvojuje i tuto dovednost. Zaregistrovaným členem se může stát student univerzity v případě, že jeho univerzita spolupracuje se Speech Repository, tlumočník pracující pro některý z orgánů EU, kdokoliv, komu bude od správců Speech Repository udělen přístup.

---

⁴ Údaje platné k 8. 8. 2017.

2.4 Porovnání akreditované verze s verzí přístupné široké veřejnosti

Akreditovaní uživatelé mají po přihlášení o poznání více možností než běžní uživatelé. Na následujícím obrázku je domovská stránka přihlášeného uživatele.

Obrázek č. 1:⁵

Speech Repository

- > My Speech Repository
  - My friends
  - My invitations
  - My recordings
  - Favourite speeches
- > Search speeches
- > SCICRec
- > About this project

Welcome back

My received invitations - Overview

Interpretations	Feedback
0 pending	0 pending
0 accepted	0 accepted
0 declined	0 declined
0 done	0 done

My recordings - Overview

- 0 recording(s)
- 0 transcoding(s) in progress
- 0 open feedback request(s)

Featured Videos

Climate change and strange phenomena
Is our planet really warming up?
Helen CAMPBELL (retired SCIC interpreter)
Brussel, 16/01/2015

Modelos de fútbol
Real Madrid versus Fútbol Club Barcelona
Pablo FERNÁNDEZ DEL CASTILLO (intérprete funcionario de la Comisión Europea (DG SCIC))
Bruselas, 31/03/2011

Latest Videos

Transfert des données des passagers
Projet d'accord entre l'UE et le Canada sur le transfert des données des dossiers...
Cédric LENGLET (Staff interpreter European Court of Justice)
Luxembourg, 01/12/2016

Voitures autonomes
Les voitures autonomes sont-elles une bonne évolution technologique pour l'humanité?
Cédric LENGLET (Staff interpreter European Court of Justice)
Luxembourg, 01/12/2016

V levé části má uživatel přehledně seřazené možnosti. První sekcí je My Speech Repository, která je rozdělena do dalších odkazů (My friends, My invitations, My recordings, Favourite speeches). Speech Repository má vlastní sociální síť (My friends), uživatel si může přidávat přátele (ostatní tlumočníky, spolužáky, učitele), kteří ho mohou pozvat k hodnocení nahrávek nebo k tlumočení videí. On sám je může požádat o zpětnou vazbu ke svým nahrávkám (My recordings). Přátele lze vyhledávat podle jména nebo uživatelského jména na portálu. Tato interní sociální síť funguje na stejném principu jako jiné známé sociální sítě. Uživatel žádosti o přátelství schválí či odmítne, s přáteli je možné i chatovat. Dále jsou zde zobrazeny pozvánky k hodnocení videí ostatních uživatelů, které uživatel obdržel (My invitations).

⁵ Obrázek č. 1 je printscreen z portálu Speech Repository, verze pro akreditované uživatele. Dostupné z: <https://webgate.ec.europa.eu/sr/>.

V My recordings může uživatel sledovat svoje nahrávky tlumočení, zda byly přijaty/odmítnuty, zda je již někdo hodnotil nebo na hodnocení teprve čekají. Nahrávky jsou na serveru Speech Repository uchovány tak dlouho, dokud je uživatel nesmaže. Zpětná vazba, kterou si akreditovaní uživatelé mohou mezi sebou udělovat, se jeví jako velmi zajímavá funkce. Také si lze uložit vybraná videa mezi oblíbené (Favourite speeches), takže k nim má uživatel rychlý přístup.

Princip vyhledávání videí (Search speeches) je úplně stejný, popis kategorií také, ale pro akreditované uživatele je zpřístupněno více videí.

Českých videí pro akreditované uživatele: 132, videí zpřístupněných široké veřejnosti: 87.

Anglických videí pro akreditované uživatele: 424, videí zpřístupněných široké veřejnosti: 381.⁶

Nahrávání tlumočení je možné pomocí SCICrec programu. Jedná se o program, který je nutno stáhnout do počítače. Tento program je uživatelsky velmi přívětivý a snadno se ovládá. Je podporován většinou operačních systémů (běžně funguje na OS od Microsoftu i Applu). Uživatel si může videa stahovat na svůj disk. V programu si poté dané video natlumočí, lze si vybrat konsektivní či simultánní tlumočení. Pauzy si však uživatel musí dělat sám (viz 2.6 Kategorie na portálu Speech Repository, 2.6.3 Druh tlumočení). aby se video nahrálo, musí se přetlumočit celé, po tlumočení tlumočnick nahraje video na portál Speech Repository do My recordings.

V pravé části na hlavní stránce je také přehled nejpopulárnějších videí a posledních přidaných videí. Autoři Speech Repository informují uživatele o změnách a aktualitách, například o přidaných videích, které lze tlumočit (uvádí jejich číslo, uživatel si je může hned vyhledat) nebo o nadcházejících událostech. Také zde má uživatel přehled o svých nahrávkách a pozvánkách k hodnocení ostatních uživatelů.

Uživatel najde na stránkách také podrobný návod a video tutoriál, který ho učí krok po kroku, jak s celým portálem pracovat a jak využívat jednotlivé funkce. Celý návod je udělán přehledně, uživatel si tak vše rychle osvojí.

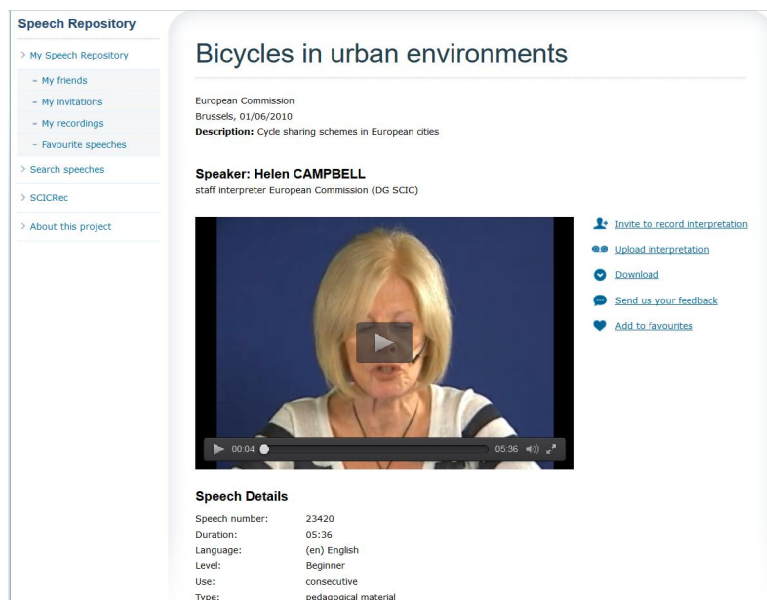
⁶ Údaje platné k 19. 5. 2017.

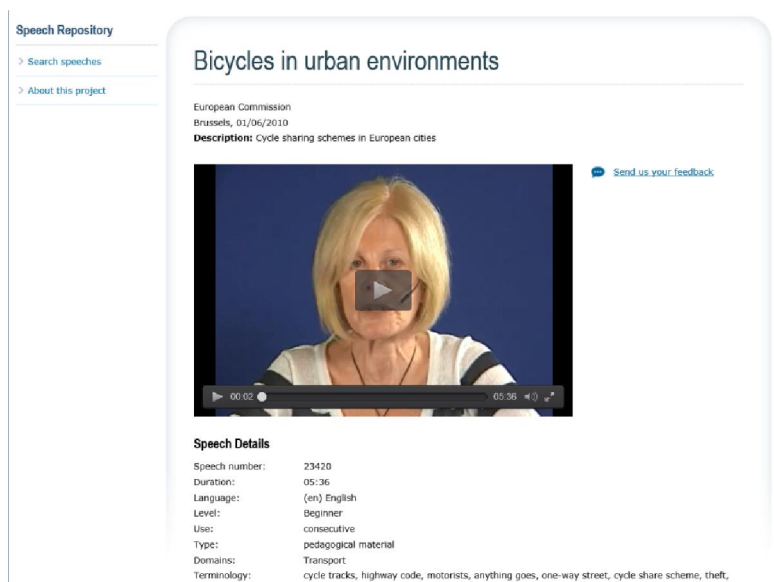
2.5 Funkce u jednotlivých videí

Na následujících obrázcích je porovnání možností a funkcí u stejného videa, avšak první obrázek ukazuje náhled přihlášeného akreditovaného uživatele a druhý ukazuje náhled běžného uživatele portálu.⁷

Obrázek č. 2:

Obrázek č. 3:

Když si akreditovaný uživatel otevře video, má na výběr několik možností:

- 1) Může pozvat svoje přátele k tlumočení.
- 2) Může nahrát svoje tlumočení tohoto videa.

⁷ Obrázek č. 2 i č. 3 jsou printscreeny z portálu Speech Repository. Dostupné z: <https://webgate.ec.europa.eu/sr/speech/bicycles-urban-environments>.

3) Video si může stáhnout.

4) Může poslat zpětnou vazbu ohledně videa přímo portálu Speech Repository.

5) Může si video přidat mezi oblíbené.

Naopak neakreditovaný uživatel může video pouze přehrát, avšak může autorům portálu napsat zpětnou vazbu.

2.6 Kategorie na portálu Speech Repository

Videa jsou rozdělena podle několika kritérií. Lze si zvolit jazyk, obtížnost projevu, druh tlumočení, téma a druh projevu. Uživatel může hledat videa i podle klíčových slov či podle čísla, které mají jednotlivá videa.

2.6.1 Jazyk

Speech Repository obsahuje tyto jazyky:⁸

jazyk	počet videí
arabština	7 videí
chorvatština	24 videí
makedonština	25 videí
maltština	30 videí
galština/irština	33 videí
litevština	34 videí
lotyština	45 videí
turečtina	47 videí
bulharština	48 videí
rumunština	52 videí
ruština	53 videí
slovinština	55 videí
finština	63 videí
dánština	64 videí
estonština	66 videí
řečtina	72 videí
slovenština	75 videí
švédština	79 videí

⁸ Údaje platné k 8. 8. 2017.

maďarština	84 videí
čeština	87 videí
nizozemština	102 videí
portugalština	116 videí
polština	150 videí
čínština (mandarínština, kantonština)	198 videí, 4 videa
italština	224 videí
španělština	218 videí
němčina	273 videí
francouzština	321 videí
angličtina	387 videí

Jak je patrné, nejvíce videí je v anglickém jazyce a nejméně v arabštině. Počet videí pro jednotlivé jazyky je spíše náhodný a neodvídá se od velikosti země či významnosti postavení dané země v EU. Počet videí rovněž nezávisí na době členství daného státu v EU. Například čínština má poměrně velké zastoupení, přestože Čína není členským státem EU. Velký počet anglických videí je pochopitelný, jelikož angličtina je nejvíce používaný komunikační jazyk nejen v EU, ale na celém světě.

Počet videí stále stoupá, avšak videa nejsou na portál přidávána v žádných pravidelných intervalech. Během několikaměsíčního navštěvování portálu jsem vyzorovala, že přibývají videa spíše k častějším jazykům. Nejvíce přibylo videí v angličtině, němčině, španělštině, italštině, francouzštině a polštině. Naopak v litevštině, lotyštině, makedonštině či rumunštině nepřibyly za posledního půl roku žádná videa. Poslední aktualizace proběhla 2. 8. 2017, kdy bylo přidáno jedenáct nových videí. 14. 7. 2017 byl také přidán nový jazyk, a to kantonština (dialekt čínštiny).

2.6.2 Obtížnost projevu

Na výběr je 5 úrovní obtížnosti: základní úroveň, videa pro začátečníky, mírně pokročilé, pokročilé a velmi pokročilé. Videa z kategorie pro pokročilé jsou také označena jako videa pro akreditační zkoušky, tzn. oficiální úroveň potřebná

pro splnění tlumočnických zkoušek, která se uplatňuje na většině institucí. Jednotlivé úrovně jsou na Speech Repository popsány. Podle popisu, který je zveřejněn na stránkách, může tlumočnick poznat, pro jak zkušeného tlumočnicka se daná úroveň hodí, jaká je celková obtížnost projevu a co by se měl tlumočnick z videí na této úrovni naučit.

- **Základní úroveň** – jednoduché, logicky strukturované projevy bez náročné terminologie a faktických údajů, tlumočnick by se měl naučit soustředit, tlumočit bez notace a sám si informace strukturovat. Tyto projevy slouží především k tréninku paměti a k seznámení se s tlumočením.

Videa z této kategorie jsou kratší než tři minuty. Téma je většinou dobře známé a obecné. Lze snadno předpokládat závěry a celkový záměr mluvčího. Problematiku lze snadno analyzovat a celý projev je možné si dobře vizualizovat. V projevu se neobjevují idiomy, nejsou potřeba žádné odborné znalosti. Řečník je vždy rodilý mluvčí, tempo řeči je spíše pomalejší. Objevují se zde redundance a repetice. Často se opakuje hlavní myšlenka sdělení, která je jasně pochopitelná. Úroveň je určena primárně pro konsekutivní tlumočení bez poznámek.

- **Začátečníci:**
  - **Konsekutivní tlumočení:** Videa jsou do čtyř minut. Jedná se o mírně náročnější projevy než ty ze základní úrovně, větší hustota informací, začínají se objevovat jednoduchá čísla a vlastní jména. Téma je obecné a známé široké veřejnosti, nejsou nutné žádné odborné znalosti. Struktura je logická, lineární. Informace se často opakují, výskyt redundancí. Tlumočnick se učí psát notaci, vybírá jaké údaje zapsat do poznámek a jakým způsobem notaci vytvářet.
  - **Simultánní tlumočení:** Videa jsou v rozmezí sedmi až osmi minut. Tlumočnick by se měl naučit tlumočit převážně myšlenky a nepřekládat doslovně. Videa z této úrovně jsou

určena k přechodu z konsekutivního tlumočení na simultánní, úroveň pro tlumočníky, kteří začínají se simultánním tlumočením. Téma je podobně jako u videí základní úrovně obecné a dobře známé, avšak celkové sdělení je mírně složitější. Projev je přednášen rodilým mluvčím, tempem běžné řeči s dobrou artikulací. Myšlenky se opakují, není potřeba žádná odborná znalost, bez výskytu idiomů a termínů.

- **Mírně pokročilí:**

- **Konsekutivní tlumočení:** Videá jsou kolem pěti minut dlouhá. Téma je obecně známé, v jednom projevu se může prolínat více témat. Tlumočník by měl již bez problémů zvládat notaci a využívat různé tlumočnické techniky. Struktura je logická, avšak ne vždy lineární. Projev je snadno analyzovatelný a pochopitelný. Objevují se zde protichůdné argumenty, ale jsou dobře rozpoznatelné.

Začínají se zde vyskytovat implicitní významy. Není potřeba žádná odborná znalost, slovní zásoba je však bohatší a náročnější. Občasný výskyt idiomů, tlumočník může čelit lingvisticky složitějším výzvám. Větší počet vlastních jmen, názvů, čísel a výčtů. Projev je přednášen rodilým mluvčím, tempo řeči je rychlejší než u předchozích úrovní.

- **Simultánní tlumočení:** Videá jsou v rozmezí osmi až devíti minut. Střídá se více témat, ale pořad jsou obecně známá. Není nutná odborná znalost. Popisy, které jsou složitější na představivost. Mohou se zde objevovat změny úhlu pohledu a různé odbočky od tématu, více hledisek, různé názory na danou problematiku. Tlumočník se v nich musí zorientovat.

Terminologie je náročnější, více faktických informací, vlastní jména, čísla a výčty. Řečník je rodilý mluvčí, tempo řeči je spíše rychlejší a u tlumočníka je

vyžadována jistá míra automatismů. Je nutná široká slovní zásoba a velmi dobrá znalost a i B jazyků. Tlumočnickův projev by měl být plynulý a měl by se naučit tlumočit nejen hlavní myšlenky, ale přetlumočit také detaily.

- **Pokročilí/video pro akreditační zkoušky:**

- **Konsekutivní tlumočení:** Videá z této kategorie jsou průměrně šest minut dlouhá. Jedná se o úroveň, na které by měl být tlumočnický schopen složit tlumočnické zkoušky. Pokročilé projevy zahrnují nejrůznější témata, na některé je nutná příprava. Struktura je složitá, projevy obsahují více názorů, více pohledů na situaci a rozdílné argumenty. Řečník může přeskakovat od jednoho tématu/argumentu k druhému. Tempo je spíše rychlejší, než je obvyklá rychlost řeči, vyskytují se zde faktické informace, složitější číselné údaje, delší výčty nebo dokonce citáty. Řečníkem je zpravidla rodilý mluvčí, i když u tlumočnických zkoušek tomu tak být nemusí.

Tlumočnický musí pohotově reagovat, a je nutná široká slovní zásoba a výborná znalost zdrojového i cílového jazyka. Často se objevují prvky humoru nebo ironie, běžné jsou implicitní významy, které musí tlumočnický rozpoznat a odpovídajícím způsobem je převést. Na této úrovni se vyskytují termíny a odborný jazyk a výjimkou nejsou ani idiomy. Tlumočnický by měl přetlumočit celkový obsah projevu a působit přesvědčivě.

- **Simultánní tlumočení:** Videá z této kategorie jsou dlouhá kolem deseti minut. Střídají se zde různá témata, mluvčí je jenom jeden, ale uvádí více řečníků, rozdílné argumenty a často protichůdné informace. U některých témat je potřeba příprava předem, vyskytuje se zde odborná terminologie. Struktura je komplexní, popisované skutečnosti jsou náročnější na představitelství. Velká informační hutnost, faktické údaje, čísla, dlouhé výčty.

Slovní zásoba je velmi široká, řečník je rodilý mluvčí a tempo řeči je spíše rychlejší.

Může se jednat o čistě formální projev nebo o projev, který byl primárně určen pouze pro čtení. Případné vynechání informací by nemělo být znát, tlumočnickův projev by měl být dobře strukturovaný a plynulý. Tlumočnick by měl zvládat převést i charakteristické rysy projevu, jako jsou například ironie nebo humor. Je nutné, aby tlumočnick rychle reagoval a měl již spoustu výrazů zautomatizovaných.

- **Velmi pokročilí:**

- **Konsekutivní tlumočení:** Videá z této kategorie jsou v rozmezí sedmi až osmi minut. Projevy jsou složité, obsahují rozdílné názory a protichůdné argumenty, mohou být velmi rychlé s velkým množstvím faktických informací. Obsahem a náročností jsou projevy podobné jako předchozí úroveň, ale zde se objevují překladatelské oříšky a opravdové tlumočnické výzvy. Často se jedná o odborná a specializovaná témata, u kterých je nutná jistá odborná znalost.

Některá videa z této úrovně jsou reálné projevy, diskuze apod. Mohou se vyskytovat rušivé zvuky a změny mluvčích. Tlumočnick by se měl naučit, jak se vypořádat s náročnými situacemi během tlumočení a jak pohotově reagovat na vzniklé problémy. Projevy z této kategorie jsou určeny pro profesionální tlumočnický.

- **Simultánní tlumočení:** Videá z této kategorie jsou většinou delší než patnáct minut. Jedná se o dlouhé projevy, které zahrnují široké spektrum odborných témat, u kterých je nutná příprava předem. Náročností a obsahem jsou stejná jako velmi pokročilá videa pro konsekutivní tlumočení. Řečníkem je zpravidla rodilý mluvčí, avšak výslovnost nemusí být úplně zřetelná, objevují se zde i rušivé elementy

v pozadí. Od tlumočnicka jsou vyžadovány velmi rychlé reakce a musí být také dobrým řečníkem. Tato videa jsou určena již zkušeným profesionálním tlumočnickům. Tlumočnick by se měl naučit reagovat i na velmi obtížné situace.

Počet videí v jednotlivých úrovních obtížnosti⁹

úroveň	konsekutivní tlumočení	simultánní tlumočení
základní	86 videí	0 videí
začátečníci	350 videí	259 videí
mírně pokročilí	461 videí	754 videí
pokročilí/video pro akreditační zkoušky	201 videí	633 videí
videa pro velmi pokročilé	39 videí	265 videí

2.6.3 Druh tlumočení

Uživatel si může vybrat projev určený pro konsekutivní nebo simultánní tlumočení. Nicméně projevy určené pro konsekutivní tlumočení nejsou rozděleny do žádných časových úseků, a uživatel si tedy musí video sám zastavovat a rozdělovat. Vhodnější by bylo, kdyby autoři Speech Repository měli videa určená pro konsekutivní tlumočení načasovaná a projevy rozdělili do logických úseků, jelikož soustředit se na zastavování videa může snižovat tlumočnickovu soustředěnost. Videá určená pro simultánní tlumočení jsou zpravidla delší, a jak uvádí autoři Speech Repository, videa pro konsekutivní a videa pro simultánní tlumočení se mírně liší obsahem a náplní, jelikož se snaží tlumočnicka naučit rozdílným dovednostem (viz 2.6.2 Obtížnost projevu). Ovšem já jsem toto při analýze videí nevypozorovala, a proto jsem toto kritérium při analýze nezohledňovala. Videí určených pro simultánní tlumočení je více zřejmě proto, že simultánní tlumočení je v institucích EU využíváno častěji.

⁹ Údaje platné k 8. 8. 2017.

Počet videí podle druhu tlumočení¹⁰

videa určená pro simultánní tlumočení	1911 videí
videa určená pro konsekutivní tlumočení	1137 videí

2.6.4 Téma projevu

Na Speech Repository si lze vybrat z 56 témat: obecné projevy, zemědělství, audiovizuální média, rozpočet, dětství, klima, konkurence, spotřebitelé, kultura, zvyky, rozvoj, ekonomické a peněžní záležitosti, vzdělávání a mládež, zaměstnanost a sociální politika, energie, růst, podnikání, životní prostředí, zahraniční vztahy, rodina, boj proti podvodům, rybářství a námořnictví, jídlo, zahraniční a bezpečnostní politika, genderové záležitosti, geografie, geopolitika, zdraví, historie, humanitární pomoc, lidská práva, humor, průmysl, informační společnost, politické a institucionální záležitosti, vnitřní trh, spravedlnost, svoboda a bezpečnost, migrace, multilingvismus, příroda, politika, regionální politika, náboženství, výzkum a inovace, věda, sociální záležitosti, sociologie, sport, udržitelný rozvoj, daně, technologie, terorismus, turismus, obchod, tradice a zvyky, doprava. Některá témata se prolínají a video může mít přiřazeno více témat najednou.¹¹

2.6.5 Druh projevu

Lze si zvolit z několika druhů projevů: projevy pocházející z konferencí Evropské komise, tiskových konferencí a diskuzí v parlamentu, rozhovory, slyšení nebo projevy nahrané speciálně pro studijní účely (tzv. pedagogický materiál). Jelikož portál slouží zejména k tlumočnickému nácviku, většinu videí tvoří pedagogický materiál.

---

¹⁰ Údaje platné k 8. 8. 2017.

¹¹ Údaje platné k 21. 7. 2017.

Počet videí podle druhu projevu¹²

konference	259 videí
tisková konference	125 videí
diskuze v parlamentu	812 videí
rozhovory	6 videí
slyšení	42 videí
pedagogický materiál	1804 videí

2.6.6 Číslo projevu

Každý projev má přidělené unikátní číslo, podle kterého jej lze v databázi vyhledat.

2.6.7 Klíčová slova

Uživatelé mohou vyhledávat ve všech jazycích podle klíčových slov, která má každé video přiřazeno.

2.7 Anglická a česká videa na portále Speech Repository

2.7.1 Anglická videa

Počet videí v jednotlivých kategoriích¹³

celkový počet videí	391
nejkratší projev	1:11 min
nejdelší projev	28:42 min
základní úroveň	25 videí
videa pro začátečníky	95 videí
videa pro mírně pokročilé	167 videí
videa pro pokročilé/testovací úroveň	83 videí
videa pro velmi pokročilé	21 videí
videa pro konsekutivní tlumočení	166 videí
videa pro simultánní tlumočení	225 videí

¹² Údaje platné k 8. 8. 2017.

¹³ Údaje platné k 1. 8. 2017.

2.7.2 Česká videa

Počet videí v jednotlivých kategoriích¹⁴

počet videí	87
nejkratší projev	2:25 min
nejdelší projev	28:44 min
základní úroveň	0 videí
videa pro začátečníky	13 videí
videa pro mírně pokročilé	32 videí
videa pro pokročilé/testovací úroveň	32 videí
videa pro velmi pokročilé	10 videí
videa pro konsekutivní tlumočení	41 videí
videa pro simultánní tlumočení	46 videí

2.8 Hodnocení videí a rozdělování do jednotlivých kategorií

V rámci výzkumu jsem kontaktovala autory portálu Speech Repository a zeptala se jich na následující otázky:

1) Kdo posuzuje videa a rozděluje je do příslušných kategorií? Jedná se o lingvisty, tlumočníky či učitele tlumočení?

Projevy jsou hodnoceny odborníky pracujícími pro SCIC. Jedná se o profesionální tlumočníky, kteří mají většinou i pedagogické vzdělání.

2) Jakým způsobem přiřazujete jednotlivým videím úroveň obtížnosti? Máte pro to nějaký systém?

Videa jsou rozdělována na základě systému, který bere v potaz následující kritéria:

- Téma, o kterém se ve videu mluví.
- Struktura celého projevu.
- Rychlost mluvení a informační hutnost.
- Přízvuk a intonace mluvčího.
- Terminologie.
- Kulturní odkazy a reálie.

¹⁴ Údaje platné k 1. 8. 2017.

Všechny projevy jsou posuzovány dvakrát. Každý projev hodnotí dva odborníci, kteří mají rozdílné mateřské jazyky (tzv. a jazyky), ideálně patřící i do jiných jazykových rodin. Například nebudou jeden projev hodnotit dva odborníci, z nichž jeden má jako mateřský jazyk italštinu a druhý má jako mateřský jazyk španělštinu. Každé video je zpravidla posuzováno odborníkem, jenž má jazyk, kterým se ve videu mluví jako C jazyk, tedy jazyk pasivní, z kterého tlumočí do jazyka a, ale ne opačně (Čeňková 2008, s. 13). U některých jazyků nejsou odborníci, kteří by měli daný jazyk jako C jazyk. Jedná se zejména o jazyky, které nejsou až tak časté a nemluví jimi velká část populace EU (například litevština či lotyštinu). V takovém případě hodnotí projevy rodilí mluvčí. U některých projevů, které jsou v méně zastoupených jazycích, jako jsou například maďarština či maltština, je provedeno pouze jedno hodnocení. Pokud se dva odborníci neshodnou na úrovni obtížnosti, je projev předán k posouzení třetí osobě.

SCIC odborníci posuzují projevy pomocí následující tabulky:

HODNOCENÍ PROJEVŮ

1 (základní úroveň)

až

5 (velmi pokročilí)

1. TÉMA (znalost tématu)	všeobecně známé, často rozebírané v médiích	.....	nové, neobvyklé nebo velmi odborné
2. STRUKTURA (celého projevu nebo jednotlivých argumentů)	jednoduchá struktura, zřetelné kohezni markery, jasné přechody	.....	velmi složitá struktura, více implicitních než explicitních významů, málo spojovacích výrazů, neucelený projev
3. RYCHLOST A INFORMAČNÍ HUTNOST	řečník mluví volně, přirozenou rychlostí, některé výrazy jsou redundantní	.....	rychlé tempo řeči, i když se nejedná o čtený projev, žádná opakování, velké množství faktických informací (jména a složité číselné údaje)
4. PŘÍZVUK A INTONACE MLUVČÍHO	neutrální přízvuk (na úrovni rodilého mluvčího), jasná artikulace, normální intonace	.....	silný přízvuk (regionální nebo se nejedná o rodilého mluvčího), monotónní intonace, špatné důrazy
5. TERMINOLOGIE	žádné termíny, nejsou potřeba odborné znalosti, standardní hovorový jazyk	.....	velké množství termínů nebo dokonce žargon, je nutná odborná znalost

6. KULTURNÍ ODKAZY A REÁLIE	jen úzce souvisí s určitou kulturou (např. obecně o EU, globální problematika)	.....	projev je silně spjatý s určitou kulturou, kulturní aluze a odkazy, velmi idiomatický jazyk
--	---	-------	---

Způsob hodnocení

U každého kritéria udělte 1 až 5 bodů (1 = základní úroveň, 5 = velmi pokročilí).

Celkový počet 6 až 9 bodů = základní úroveň.

Celkový počet 10 až 15 bodů = začátečníci.

Celkový počet 16 až 21 bodů = mírně pokročilí.

Celkový počet 22 až 26 bodů = pokročilí/videa pro akreditační zkoušky.

Celkový počet 27 až 30 bodů = velmi pokročilí.

Sami autoři však uvádí, že tento systém je pouze vodící a ne všichni hodnotitelé jej používají. U hodnocení rychlosti projevu nepoužívají žádné kritérium, jako například počet slov za minutu či počet slabik za minutu. Tempem tlumočení se zabýval Alois Krušina. Udává, že rychlost, ve které je tlumočník schopen dobrého výkonu, se pohybuje v rozmezí 210–296 slabik za minutu. Také uvádí, že každý jazyk je jinak rychlý a je pro něj typické jiné tempo, např. pro angličtinu uvádí 130–189 slabik za minutu. Krušina určuje tempo pomocí počtu slabik za minutu a nikoliv počtu slov za minutu, jelikož každé slovo má jiný počet slabik (Krušina, 1971, s. 73–74). Čeňková udává průměrné tempo řeči v češtině 2, 25 slabik na slovo (Čeňková, 1988, s. 102). Stálo by za zvážení, zda by toto kritérium nemělo při hodnocení obtížnosti projevů hrát větší roli.

3) Podle čeho rozhodujete, která slova/slovní spojení se objeví v nápovědě?

Termíny do nápovědy zadává sám mluvčí, případně jí doplňují odborníci, kteří projev později hodnotí.

2.9 Nápověda

Pod každým videem je k dispozici výčet termínů, které se objeví ve videu. V nápovědě jsou nejen odborné termíny, ale i vlastní jména či obecná slovní zásoba. Slouží jako příprava před tlumočením, kdy by si měl tlumočnick dané výrazy vyhledat a seznámit se s nimi. Jak bylo již zmíněno, slova do nápovědy přidávají sami mluvčí, případně hodnotitelé videí. V praktické části se zaměřuji na to, zda nápověda obsahuje všechny podstatné obraty a zda v ní naopak nejsou uvedeny některé výrazy zbytečně.

3 PRAKTICKÁ ČÁST

V praktické části analyzuji videa, která jsem si vybrala pro svůj výzkum. Vzorek se skládá ze čtyř videí. Zvolila jsem dvě česká a dvě anglická videa, u všech videí jsem zvolila stejný druh projevu (pedagogický materiál) a stejné téma (doprava), avšak rozdílnou úroveň obtížnosti.

3.1 Metody

Zaměřila jsem se na videa stejného tématu a stejný druh projevu, vybrala jsem však rozdílné úrovně a lingvistickou analýzou zjišťuji, zda úrovně, jež autoři portálu k projevům přiřadili, opravdu odpovídají. Videia jsem se rozhodla hodnotit podle kritérií, na která jsem se poté ptala studentů v dotaznících (výslovnost a srozumitelnost, rychlost mluvení, odbornost, logická struktura, syntaktická složitost a idiomatičnost) a podle kritérií, podle kterých SCIC odborníci hodnotí jednotlivé projevy (viz 2.8 Hodnocení videí a rozdělování do jednotlivých kategorií).

Videa „Elektrokola“, „Bicycles in urban environments“ a „High-speed rail travel“ jsou určena pro konsekutivní tlumočení a „Vzducholodě“ je určeno pro simultánní tlumočení, ale videa určená pro konsekutivní tlumočení nejsou nijak rozdělena do úseků. Jak jsem již ve svojí práci zmiňovala, z popisu jednotlivých úrovní obtížnosti vyplývá, že mezi videi pro konsekutivní a videi pro simultánní tlumočení jsou určité rozdíly, já jsem však toto nijak nevyzozorovala, a proto jsem se rozhodla tuto kategorii při analýze nezohledňovat. Výsledky svojí analýzy následně porovnávám s odpověďmi studentů, kteří mi vyplnili dotazníky.

Také jsem hodnotila, zda jsou termíny v nápovědě vhodně zvoleny, zda jsou v nápovědě uvedeny všechny klíčové termíny a nebo je volba termínů spíše náhodná, a naopak které termíny by se měly v nápovědě objevit.

3.2 Dotazníky

Dala jsem devíti pokročilým studentům magisterského studia ATP tlumočit výše zmíněné projevy. Účastníci výzkumu předem nevěděli, jak náročný projev budou tlumočit. Před tlumočením měli k dispozici nápovědu, která je na portále u každého videa, a před každým tlumočením měli čas na přípravu terminologie. Po tlumočení každého videa studenti vyplnili dotazník, který obsahoval následující otázky:

Projev se mi dobře tlumočil a jsem spokojen/a se svým výkonem:

Ano.

Spíše ano.

Spíše ne.

Ne.

Ohodnoťte téma, o kterém se v projevu mluvilo:

(1 – téma se mi vůbec nelíbilo, 4 – téma mi bylo velmi blízké a líbilo se mi).

1	3
2	4

Ohodnoťte srozumitelnost projevu a výslovnost mluvčího:

(1 – projev byl velmi dobře srozumitelný, 4 – projev byl nesrozumitelný).

1	3
2	4

Ohodnoťte rychlost projevu:

(1 – projev mi přišel velmi pomalý, 4 – projev byl příliš rychlý).

1	3
2	4

Ohodnoťte odbornost projevu:

(1 – projev nebyl odborný, nevyskytovaly se v něm žádné termíny, 4 – projev byl terminologicky hodně náročný).

1	3
2	4

Ohodnořte logickou strukturu projevu:

(1 – projev byl velmi dobře strukturovaný, 4 – projev neměl logickou strukturu).

1	3
2	4

Ohodnořte syntaktickou složitost projevu:

(1 – větné skladby v projevu byly velmi jednoduché, 4 – větné skladby v projevu byly velmi komplikované).

1	3
2	4

Ohodnořte idiomatičnost projevu:

(1 – v projevu se nevyskytovaly idiomy, 4 – v projevu se vyskytovalo velké množství idiomů).

1	3
2	4

Přiřla vám nápověda, kterou jste dostal/a před začátkem tlumočení, dostačující:

Ano.

Spíše ano.

Spíše ne.

Ne.

Ohodnořte náročnost projevu:

(Vyberte jednu z následujících úrovní.)

Začátečník.

Mírně pokročilý.

Pokročilý.

Velmi pokročilý.

Nyní odpovězte několika slovy na následující otázky:

Pokud vám projev přišel obtížný, napište proč:

Pokud vám projev přišel jednoduchý, napište proč:

V dotazníku k českým projevům jsem odstranila otázky týkající se výslovnosti a idiomatičnosti. Je nepravděpodobné, že rodilí mluvčí českého jazyka budou mít problémy rozumět, i kdyby měl řečník projevu nějaký přízvuk. Ve videích týkajících se dopravy nebyly téměř žádné idiomy a jejich výskyt v českém jazyce není tak častý, proto jsem tuto otázku považovala za zbytečnou. Studenti vyplňovali dotazník čistě na základě svých pocitů a dojmů z tlumočení. Veškerá tlumočení byla podobně dlouhá, studenti vždy tlumočili okolo 5 minut, i když bylo video delší.

3.3 Elektrocola

Jazyk: čeština.

Obtížnost projevu: mírně pokročilí.

Druh tlumočení: konsekutivní.

Téma projevu: doprava.

Druh projevu: pedagogický materiál.

Celková délka: 6:04.

Číslo projevu: 26182.

Nápověda obsahuje následující termíny:

„elektromotor, ovládací zařízení, řídítka, dojezd, dobíjení baterie, šlapat, přilba na kolo.“¹⁵

3.3.1 Analýza videa

Mluvčí je žena, hovoří velmi pomalu a srozumitelně. Rychlost celého projevu je výrazně nižší, než je běžná rychlost řeči. Po celou dobu má také monotónní hlas, což projevu ubírá na autentičnosti a je slyšet, že je projev čtený. Ve videu jsou porovnávána normální kola a elektrocola, mluvčí uvádí opačná stanoviska a tlumočnick se musí v daných argumentech a protiargumentech

---

¹⁵ Dostupné z <https://webgate.ec.europa.eu/sr/speech/elektrokola>.

zorientovat. Elektrokola jsou poměrně nový trend, ale dostávají se čím dál více do povědomí, a tak by tlumočnick neměl mít problém tomuto tématu porozumět.

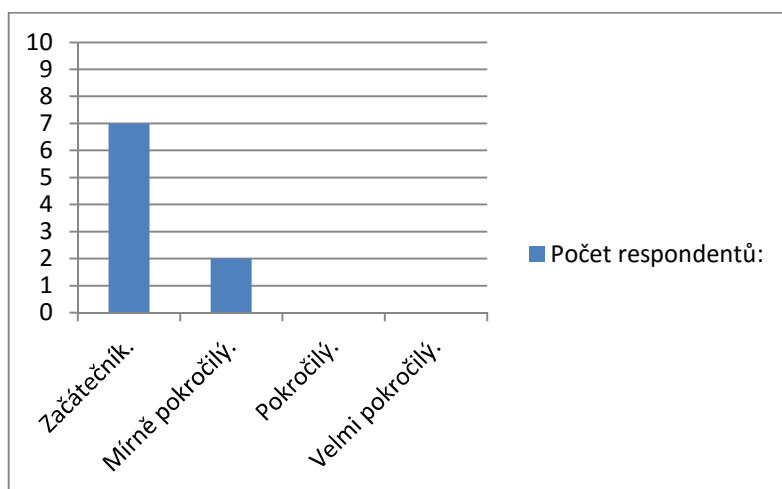
Ve videu se objevuje fráze „získat si srdce“ a na konci projevu mluvčí cituje českou píseň „stačí šlápnout na pedál a hned jsem o kousek dál“, což odpovídá kritériím pro zařazení videa mezi mírně pokročilé, nicméně celková slovní zásoba a terminologická náročnost projevu této úrovni spíše neodpovídá.

Věty jsou krátké, často jednoduché, ne příliš komplikovaná souvětí s malým počtem spojovacích výrazů. Mluvčí za každou větou klesá hlasem a dělá poměrně dlouhé pauzy. Ve videu chybí faktické údaje, kromě terminologie popsané v nápovědě. Číselné údaje se zde vyskytují minimálně, mluvčí pouze uvádí rychlost (25 km/h), věkový limit (15 let), vzdálenost (100 km) a váhu kola (30 kg). Žádná vlastní jména nejsou ve videu použita.

Celkově video svojí náročností spíše neodpovídá přiřazené úrovni, a to z hlediska všech hodnotících kritérií, které používají i sami hodnotitelé Speech Repository. Stálo by za zvážení, zda by nemělo patřit mezi videa pro začátečníky.

3.3.2 Výsledky dotazníků

Také z hodnocení studentů, kteří video tlumočili, vyplývá, že video by mělo patřit spíše do kategorie pro začátečníky. Jak ukazuje následující graf, sedm studentů ohodnotilo projev jako pro začátečníky, pouze dva by zařadili tento projev mezi videa pro mírně pokročilé.

U doplňovacích otázek, nikdo ze studentů nevedl, že by mu projev připadal složitý. Většina respondentů uváděla podobné důvody, proč byl projev jednoduchý (tempo řeči, absence termínů, jednoduché věty atd.). Většině studentů se video dobře tlumočilo, byli se svým výkonem spokojeni a téma se jim spíše líbilo. Kromě jednoho respondenta, všichni ohodnotili projev jako pomalý. Studenti se také shodli na terminologické i syntaktické nenáročnosti. Z hodnocení vyplývá, že video bylo dobře logicky strukturované.

Nápověda připadala šesti studentům zcela dostačující a třem spíše dostačující. Obsahovala většinu potřebných termínů, avšak například uvádět slovní spojení „přilba na kolo“ považují za zbytečné a mírně pokročilý tlumočnick by měl dané spojení znát. Naopak v nápovědě chybí „cyklostezka“ či „asistence elektromotoru“, jejichž neznalost může tlumočnickovi značně zkomplikovat situaci.

3.4 Vzducholodě

Jazyk: čeština.

Obtížnost projevu: mírně pokročilí.

Druh tlumočení: simultánní.

Téma projevu: doprava.

Druh projevu: pedagogický materiál.

Celková délka: 08:56.

Číslo projevu: 25182.

Nápověda obsahuje následující termíny:

„vzducholod', kluzák, tragédie vzducholodi Hindenburg, hrabě Zeppelin, vodík, hélium, dolet, přistávací dráha, těžařská společnost, solární články, trup lodi, výzvědný stroj, oběžná dráha, soukromý trykáč, hangár.“¹⁶

3.4.1 Analýza videa

V tomto videu se hovoří o historii vzducholodí a o tom, jak vzducholodě fungují, o současné situaci a možnostech využívání vzducholodí. Mluvčí je žena, zřetelně a pečlivě artikuluje. Intonace je přirozená. Projev je čtený a tempo řeči je pomalejší, než je běžné tempo. Tlumočnick má dostatek času si vše promyslet.

---

¹⁶ Dostupné z <https://webgate.ec.europa.eu/sr/speech/vzducholod%C4%9B>.

Struktura je lineární a logická, projev navazuje jednu informaci na druhou. Nejsou zde žádné protichůdné argumenty. Oproti videu „Elektrokola“ se zde vyskytuje podstatně větší počet čísel a vlastních jmen. Během jedné minuty řečnice vyjmenovává zeměpisné a číselné údaje: Frankfurt nad Mohanem, Atlantik, Spojené státy, Evropa, New Jersey, 3 dny, 36 pasažérů 1937, 256 m, 5 dní atd. Také terminologicky je projev o poznání náročnější. V nápovědě jsou sice uvedeny klíčové termíny, které by tlumočnickovi mohly působit problémy, avšak některé termíny (např. bezmotorové letadlo, vzduchoplavba, manévrovací schopnosti) v nápovědě chybí. Téma, o kterém se mluví, taktéž není obecně známé a pro tlumočnicka bude náročnější než projev o elektrokolech.

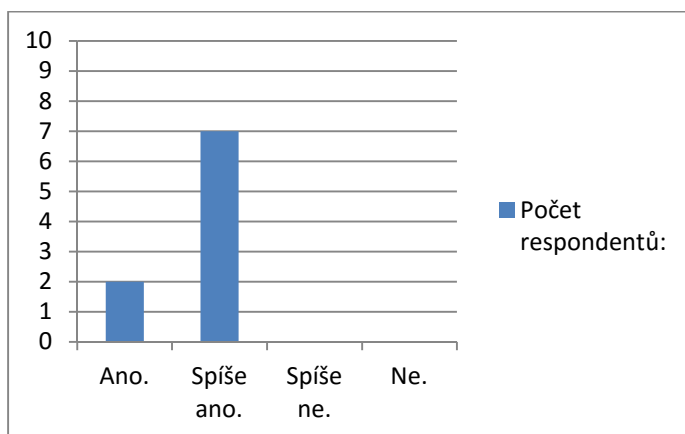
Celý projev je jednoduchý na vizualizaci, ale je zajisté nutná notace, protože jak bylo dříve zmíněno, vyskytuje se zde poměrně velké množství číselných údajů, jmen a názvů. Video neodkazuje na žádnou konkrétní kulturu a v tomto ohledu je obecné. Z hlediska syntaxu je projev spíše mírně náročný. Souvětí jsou krátká a jednoduchá, používají se běžné spojky: a, ale, avšak, bohužel. Celkově video odpovídá kategorii pro mírně pokročilé, a to ve všech ohledech.

3.4.2 Výsledky dotazníků

Z dotazníků se potvrdilo moje hodnocení, že toto téma není tak běžné a je pro tlumočnicka poněkud náročnější. U videa o elektrokolech většina studentů odpověděla, že se jim video spíše dobře tlumočilo a jsou spokojeni se svým výkonem. U videa o vzducholodích je bilance horší.

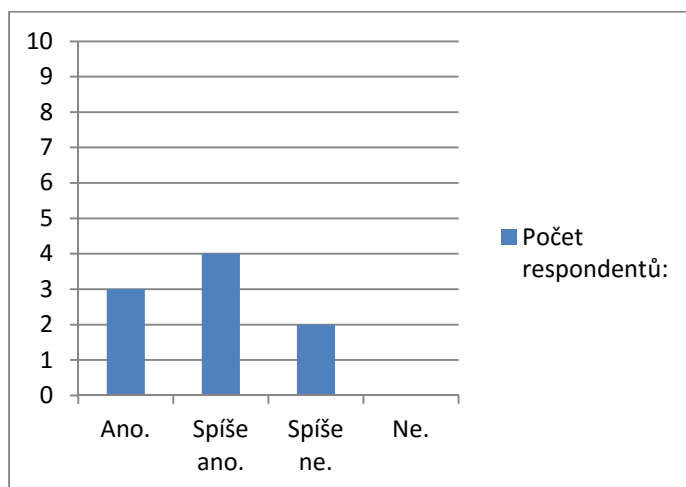
Elektrokola

Projev se mi dobře tlumočil a jsem spokojen/a se svým výkonem:

Vzducholodě

Projev se mi dobře tlumočil a jsem spokojen/a se svým výkonem:

To se odráží i na otázce, zda bylo studentům téma blízké a jak se jim líbilo. Video „Elektrokola“ se spíše nelíbilo pouze dvěma studentům a „Vzducholodě“ se spíše nelíbilo čtyřem studentům. Rychlost projevu hodnotili studenti podobně u obou videí. U videa o vzducholodích se všichni shodli, že projev byl spíše pomalý a na stupnici od 1 do 4 hodnotili 2.

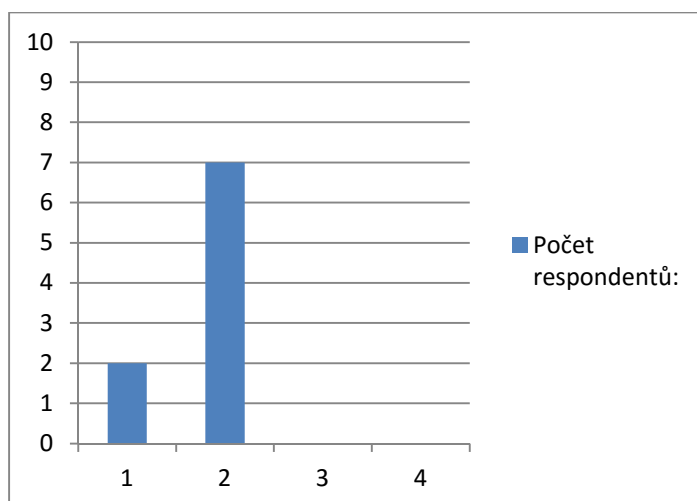
Na hodnocení terminologie je patrné, že video o vzducholodích je terminologicky náročnější než video o elektrokolech.

Elektrokola

Ohodnoťte odbornost projevu:

(1 – projev nebyl odborný, nevyskytovaly se v něm žádné termíny,

4 – projev byl terminologicky hodně náročný).

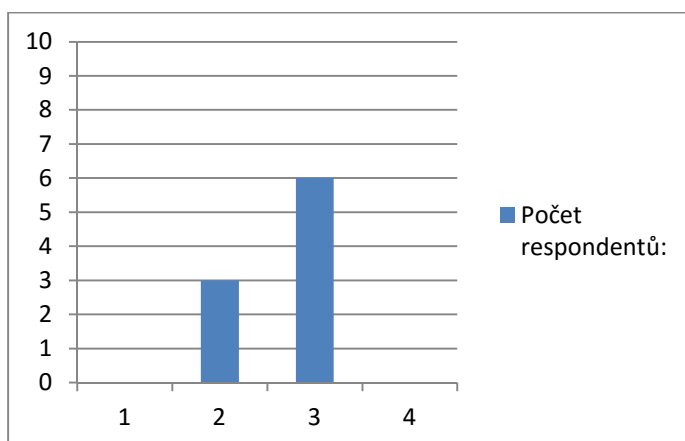

Vzducholodě

Ohodnořte odbornost projevu:

(1 – projev nebyl odborný, nevyskytovaly se v něm řádné termíny,

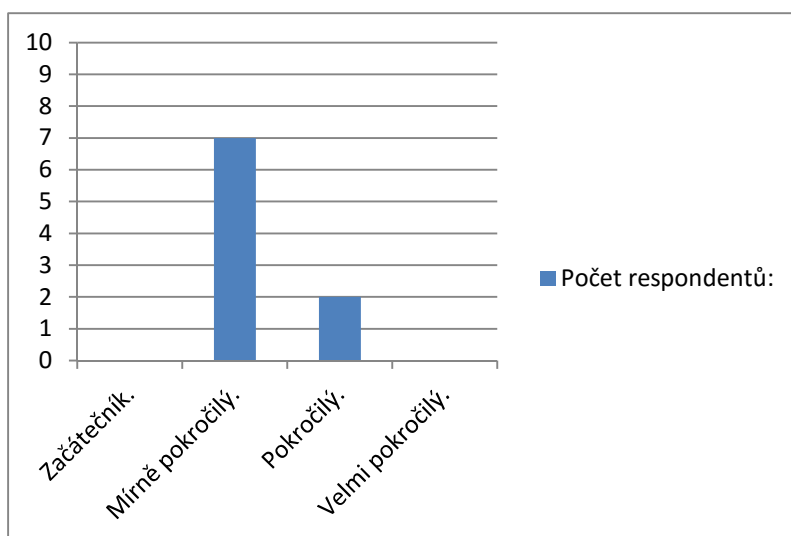
4 –projev byl terminologicky hodně náročný).

Celkově studenti hodnotili projev jako spíše dobře strukturovaný, dvěma studentům se zdála struktura málo logická. I z této otázky vychází video o vzducholodích náročnější než video o elektrokolech.

Syntaktická složitost obou videí je obdobná, i když studenti vyhodnotili video o vzducholodích jako celkově syntakticky složitější než video o elektrokolech. Náповěda přišla studentům dostáující, dvěma studentům chyběly některé termíny.

Úroveň by studenti hodnotili takto:

V otevřených otázkách studenti uváděli důvody, proč jim video o vzducholodích přišlo obtížné. Většina studentů uváděla větší množství číselných údajů a vlastních jmen, jeden student měl problém s terminologií a celkově byl projev podle něj techničtějšího rázu.

Z dotazníků tedy vyplývá, že „Vzducholodě“ jednoznačně odpovídá přiřazené úrovni, avšak „Elektrokola“ spíše ne. Celkově ve všech otázkách se studenti shodli, že „Vzducholodě“ je obtížnější než „Elektrokola“.

3.5 Bicycles in urban environments

Jazyk: angličtina.

Obtížnost projevu: začátečníci.

Druh tlumočení: konsekutivní.

Téma projevu: doprava.

Druh projevu: pedagogický materiál.

Celková délka: 05:36.

Číslo projevu: 23420.

Pod videem je k dispozici nápověda s následujícími termíny:

„cycle tracks, highway code, motorists, anything goes, one-way street, cycles hare scheme, theft, vandalism, biker friendly, Groningen, journeys, cycling lanes, shining examples, fine, mainstream traffic, helmets.“¹⁷

3.5.1 Analýza videa

Ve videu se hovoří o sdílení kol v evropských městech. O tom, jak celý systém funguje, jaké jsou výhody a nevýhody sdílení kol. Mluvíci je žena, mluví britskou angličtinou. Téma je obecné a běžně známé. Tempo řeči je spíše pomalejší, artikulace je zřetelná a jednotlivé věty či argumenty jsou jasně odděleny. Větná struktura není složitá, i když se objevují delší souvětí. Informace jsou řazeny logicky. Objevují se zde protichůdné argumenty. Mluvíci popisuje, jak funguje systém sdílení kol a jak je možné si kolo vypůjčit. V této části je složitější se zorientovat, jelikož systém fungování je popisován poměrně rychle a tlumočnický nemá moc času si informace poskládat. Číselné či faktické údaje se

---

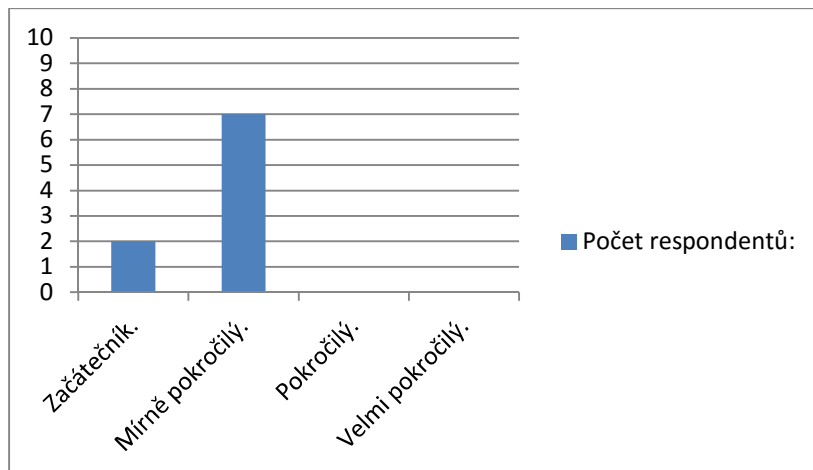
¹⁷ Dostupné z <https://webgate.ec.europa.eu/sr/speech/bicycles-urban-environments>.

objevují spíše zřídka (např. 60. léta, 1960, Nizozemí, Amsterdam, Dánsko, Kodaň), ale jsou zhuštěny do jedné části a to může být pro tlumočníka, zvláště pak pro začátečníka, jemuž je video určeno, obtížná pasáž. Celkově však projev není náročný na představivost, neobjevují se zde žádné abstraktní koncepty. Není potřeba znalost odborné terminologie, i když některá slovní spojení jsou mírně obtížnější na překlad. V nápovědě jsou uvedeny i některé poměrně banální výrazy, jako například „helmets“, „cycling track“ nebo „fine“, ale některé naopak chybí, například když mluvčí hovoří o bezpečnostních či dopravních předpisech/pravidlech.

3.5.2 Výsledky dotazníků

Projev se studentům spíše dobře tlumočil a byli se svým výkonem spokojeni. Dva studenti odpověděli, že se svým výkonem spíše spokojeni nebyli. Poměrně překvapivé je hodnocení tématu. Tento projev dopadl nejlépe ze všech čtyř vybraných videí. Na stupnici od 1 do 4 (1 – téma se mi vůbec nelíbilo, 4 – téma mi bylo velmi blízké a líbilo se mi) dva studenti hodnotili 4 a pět studentů hodnotilo 3, zbylí dva hodnotili 2. Takové hodnocení může být způsobeno i tím, že mluvčí v projevu působí velmi klidně a přirozeně, celý projev je vyrovnaný a takové kritérium taktéž hraje při tlumočení určitou roli. Všichni až na jednoho studenta hodnotili projev jako velmi dobře srozumitelný. Rychlost projevu přišla studentům normální.

Z hlediska terminologie hodnotili studenti projev jako neodborný s minimem termínů. Hodnocení studentů odpovídá méj analyze, informace v projevu jsou řazeny logicky, věty jsou jednoduché. Sedm studentů uvedlo, že projev není vůbec idiomatický a většině z dotázaných (7 z 9) přišly dostačující i termíny poskytnuté v nápovědě. Na portálu zařadili toto video do kategorie pro začátečníky. Dalo by se říci, že video kritériím pro zařazení do kategorie pro začátečníky spíše odpovídá, nicméně celková náročnost se mi zdá mírně pokročilejší. Jak vychází z dotazníků, studenti by projev také hodnotili spíše jako mírně pokročilý. Toto tvrzení lze podpořit, i pokud porovnáme toto video s videem o elektrokolech, které patří mezi mírně pokročilá videa a z analýzy vyplynulo, že úroveň odpovídá spíše začátečníkům. „Bicycles in urban environments“ je z hlediska všech kritérií obtížnější než „Elektrokola“.

3.6 High-speed rail travel

Jazyk: angličtina.

Obtížnost projevu: pokročilí/video pro akreditační zkoušky

Druh tlumočení: konsekutivní.

Téma projevu: doprava.

Druh projevu: pedagogický materiál.

Celková délka: 05:18.

Číslo projevu: 23633.

Nápověda obsahuje následující termíny:

„TGV, cross-country traveller, “to rob Peter to pay Paul”, the Channel Tunnel, European Investment Bank, to vote with their feet.“¹⁸

3.6.1 Analýza videa

Mluvčí ve videu hovoří o vysokorychlostních vlacích a celkové rychlosti dnešního cestování. Mluvčí je muž, mluví britskou angličtinou. Téma je spíše obecné a známé běžnému člověku, není potřeba žádná odborná znalost. Tempo řeči je v porovnání s videem o sdílení kol znatelně rychlejší. Mluvčímu je dobře rozumět, i když často se přeřekne a musí se opravovat. Artikulace není úplně zřetelná. Věty jsou o poznání komplexnější a celé sdělení je náročnější na představitost. Nápověda obsahuje většinu náročných spojení. V tomto videu se již objevují idiomy např. „to rob Peter to pay Paul“ nebo „to vote with their feet“. Některé idiomy jsou v nápovědě, ale některé musí tlumočník zvládnout sám až při tlumočení. Celkově je projev hodně informačně hutný a již není jednoduché se

¹⁸ Dostupné z <https://webgate.ec.europa.eu/sr/speech/high-speed-rail-travel>.

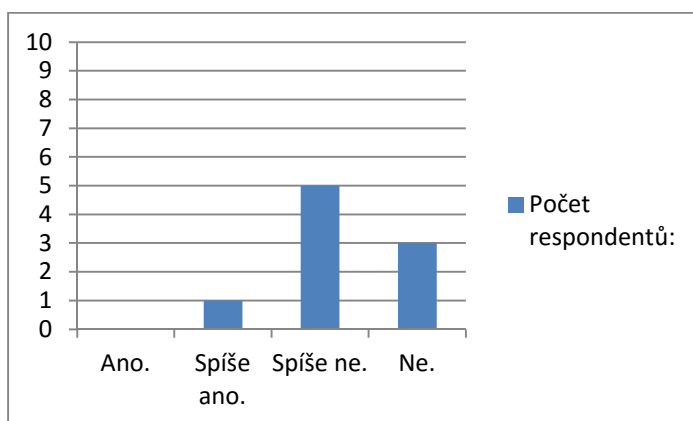
v něm orientovat, avšak informace jsou dobře strukturované a navzdory rychlejšímu tempu je vše dobře pochopitelné.

3.6.2 Výsledky dotazníků

Toto video studenti hodnotili jako nejnáročnější ze všech tlumočených. To vyplývá hlavně z otevřených otázek, ve kterých všichni uváděli vysokou informační hutnost, řečnickovo rychlé tempo a špatnou artikulaci či výskyt idiomů.

Jelikož studenti prvně tlumočili video o sdílení kol, které bylo o poznání jednodušší, zřejmě byli mírně zaskočeni úrovní tohoto projevu. Svůj výkon hodnotila většina z nich negativně.

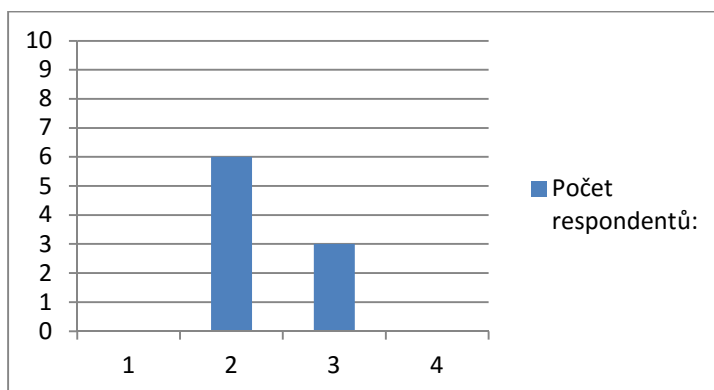
Projev se mi dobře tlumočil a jsem spokojen/a se svým výkonem:

Z hodnocení studentů jasně vyplývá, že tento projev byl o poznání rychlejší než ten předešlý.

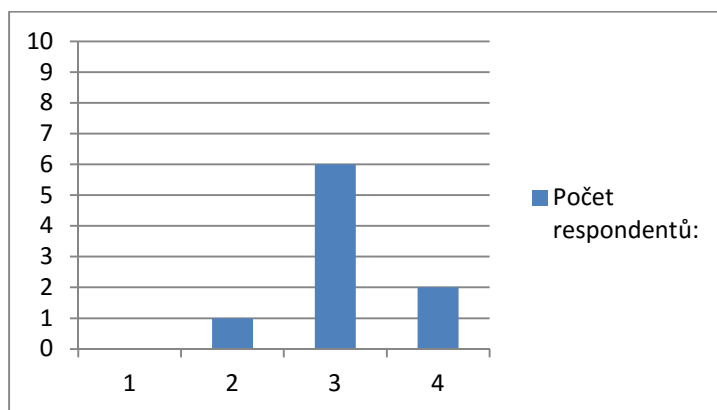
Bicycles

Ohodnoťte rychlost projevu:

High-speed rail travel

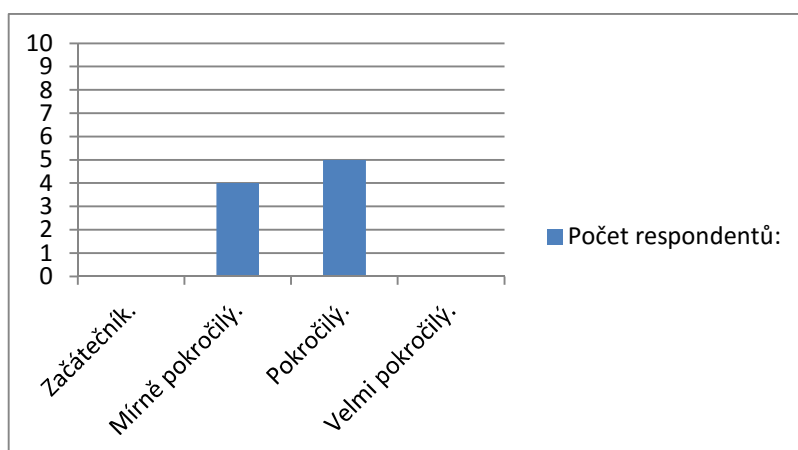
Ohodnoťte rychlost projevu:

Projev nepřišel studentům terminologicky náročný, i když ho hodnotili jako obtížnější než projev o sdílených kolech. I v otázkách na idiomatickosti a syntaktickou složitost hodnotili studenti toto video jako náročnější. Náповěda přišla třem studentům dostačující, čtyřem spíše dostačující a dvěma spíše nedostačující.

Navzdory svým hodnocením by někteří studenti zařadili video mezi mírně pokročilá. Podle mého názoru video spadá spíše do kategorie videí pro pokročilé tlumočníky a odpovídá úrovni pro akreditační zkoušky.

Na následujícím grafu je znázorněno celkové hodnocení úrovně podle studentů:

Porovnala jsem i nahrávky tlumočení jedné ze studentek. Překvapivě bylo tlumočení videa *High-speed rail travel* o poznání lepší než tlumočení videa *Bicycles in urban environments*, přestože se téma o rychlostním cestování vlakem může jevit jako náročnější, celkově je terminologie v tomto projevu méně známá a i přiřazená úroveň byla těžší, výkon studentky byl jednoznačně lepší.

4 ZÁVĚR

Cílem této práce bylo provést kvantitativní a kvalitativní analýzu portálu Speech Repository se zaměřením na anglické a české projevy. Celkově zmapovat celý portál a zjistit, zda přiřazené úrovně obtížnosti u daných projevů odpovídají a uvést důvody proč tomu tak je či není. Předpokladem bylo, že úrovně nejsou k videím dobře přiřazeny.

Teoretická část se zabývá tlumočnickým nácvikem a využíváním moderních technologií při studiu jazyka a při tlumočnickém nácviku. Kromě Speech Repository jsou zde uvedeny i další databáze videí, sloužící tlumočnickům pro studijní účely. Dále je zde podrobný popis jednotlivých kategorií, do kterých jsou videa rozdělena a jsou zde popsány jednotlivé úrovně obtížnosti, kterými se později zabývám v praktické části. Je zde popsán i systém hodnocení, pomocí kterého autoři portálu videa hodnotí a rozdělují do příslušných kategorií.

V praktické části jsem provedla lingvistickou analýzu videí a výzkum provedla pomocí dotazníků, které vyplňovali studenti tlumočení. Z analýzy vyplývá, že přestože má portál Speech Repository systém na hodnocení videí a snaží se co nejlépe rozřazovat videa do příslušných kategorií, ne vždy přiřazená úroveň obtížnosti odpovídá. U češtiny to může být způsobeno zejména tím, že se jedná o jazyk, který nemá v EU velké zastoupení. Jak zmiňuji v kapitole o hodnocení videí a rozdělování do jednotlivých kategorií, sami autoři uvádí, že některá videa nejsou dostatečně posouzena právě proto, že daný jazyk neovládá dostatečně velké množství odborníků. Autoři taktéž uvádí, že systém pro hodnocení projevů je pouze doporučený, ale ne všichni hodnotitelé jej používají.

Moje lingvistická analýza se více méně shoduje s výsledky dotazníků, které vyplňovali studenti. Předpoklady se částečně potvrdily a některé úrovně obtížnosti u vybraných videí nejsou přiděleny ideálně. U videa „Elektrokola“, které je určeno mírně pokročilým tlumočnickům se ukázalo, že by mělo být zařazeno spíše mezi videa pro začátečníky. Naopak video „Bicycles in urban environment“ bylo zařazeno mezi videa pro začátečníky, ale z analýzy, odpovědí studentů i porovnání s videem „Elektrokola“ vyplývá, že odpovídající úroveň by byla „mírně pokročilí“. U videí „Vzducholodě“ a „High-speed rail travel“ byla úroveň přiřazena správně.

Přestože se autoři snaží o přehodnocování videí a hodnotící systém je poměrně dobře strukturovaný, hodnocení obtížnosti je často velice subjektivní a opravdovou úroveň je obtížné určit.

5 SHRNUTÍ

This bachelor's thesis deals with quantitative and qualitative analysis of Czech and English speeches for interpreting training on the Speech Repository website. The first aim is to map the whole website, describe its features and possibilities. Another aim is to do a linguistic analysis of chosen videos. The hypothesis is that the levels were not assigned correctly and the evaluating system that the authors of Speech Repository use is not ideal.

The theoretical part focuses on interpreting training and on using modern technologies in interpreting. The author made a thorough description of the Speech Repository but also other websites that can be nowadays used for searching videos or were functioning before. Each category that is on the Speech Repository is described and the author provides her own insights on the whole division. It is possible to access the Speech Repository as a logged-in member and use many more features which are also described in this thesis.

The practical part consists of analysis of chosen videos. The author made a survey via questionnaires that were answered by advanced students of interpreting. Their answers were subsequently compared to the results of the analysis.

The author selected four videos for her analysis, two videos were in Czech (Elektrokola, Vzducholodě) and two videos were in English (Bicycles in urban environments, High-speed rail travel). All videos were from the same type and domain (pedagogical material and transport), but were originally assigned to different levels. The "Elektrokola" video and the "Vzducholodě" video were of the same level – intermediate. "Bicycles in urban environments" is a video for beginners and "High-speed rail travel" belongs to advanced/test type level. The students were interpreting five minutes from each video, even though, some videos are longer. After each interpreting, they were asked to answer a questionnaire.

The author of this thesis also contacted the authors of the Speech Repository, and inquired them about their dividing and evaluating system and also some supporting materials. Provided materials were implemented into the overall analysis. The analysis of each speech focused on topic, logical structure, and speed/density of the speech, also the amount of factual information (proper

names, numbers etc.), accent/intonation of the speaker, terminology, cultural references and idioms, syntactical structure, and complexity. The analysis also examines the terminology that is given to interpreters for preparation before the interpreting. Students were asked about all these criterion and they assigned an appropriate level for each speech.

The linguistic analysis and the answers from the questionnaires have shown corresponding results and the hypothesis has proven to be partially right. Some of the levels are not assigned very well. The video called “Elektrokola” is supposed to be for intermediate interpreters, but as the analysis has shown, the appropriate level should be beginner. The video “Vzducholodě” belongs to intermediate level and as the analysis and also the students agree, this level is proper. The video “Bicycles in urban environment” is supposed to be for beginners but according to the analysis and also the questionnaires, intermediate level would be more suitable. Level of video “High-speed rail travel” seems to be assigned correctly.

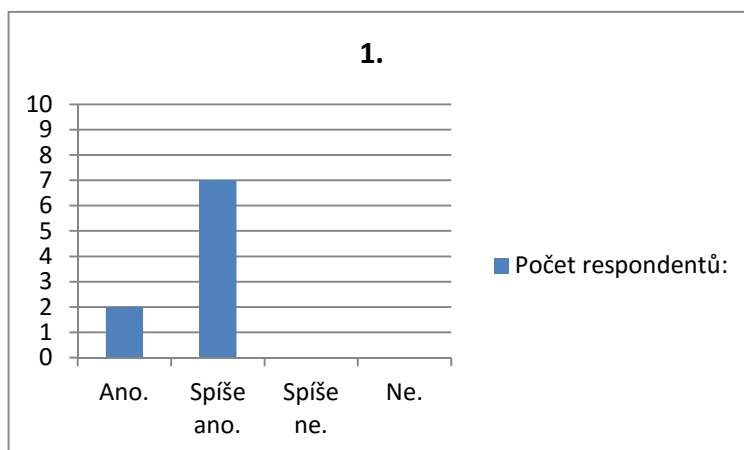
Even though the system that the authors of the Speech Repository use for the evaluation of the speeches is well-established, it was proven it is not used properly. The authors themselves admit that the system is just a recommendation and the interpreters who grade the speeches are not obliged to follow the system.

6 PŘÍLOHY

Příloha 1: Elektrokola

1. Projev se mi dobře tlumočil a jsem spokojen/a se svým výkonem:

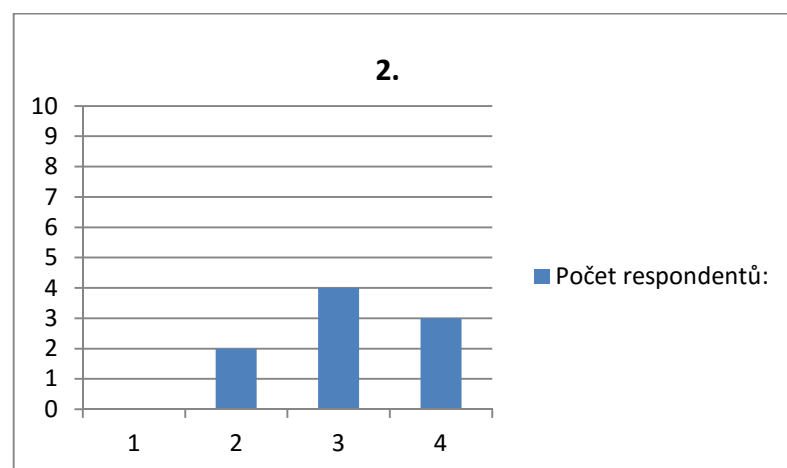
Odpovědi:	Počet respondentů:
Ano.	2
Spíše ano.	7
Spíše ne.	0
Ne.	0

2. Ohodnoťte téma, o kterém se v projevu mluvilo:

(1 – téma se mi vůbec nelíbilo, 4 – téma mi bylo velmi blízké a líbilo se mi).

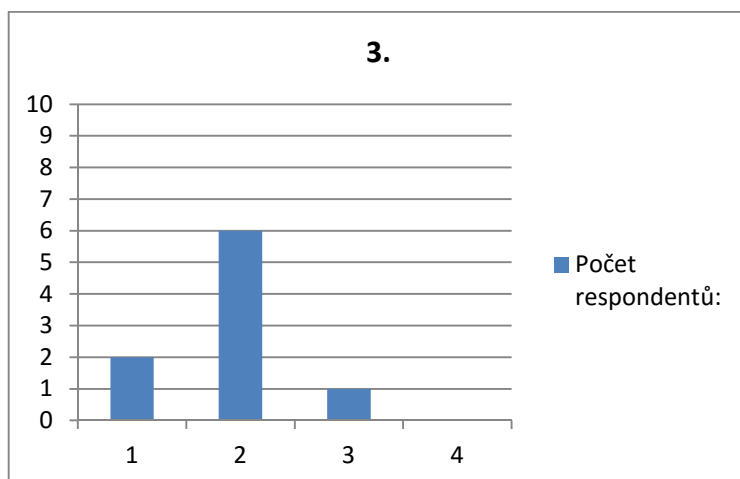
Odpovědi:	Počet respondentů:
1	0
2	2
3	4
4	3

3. Ohodnořte rychlost projevu:

(1 – projev mi přišel velmi pomalý, 4 – projev byl příliš rychlý).

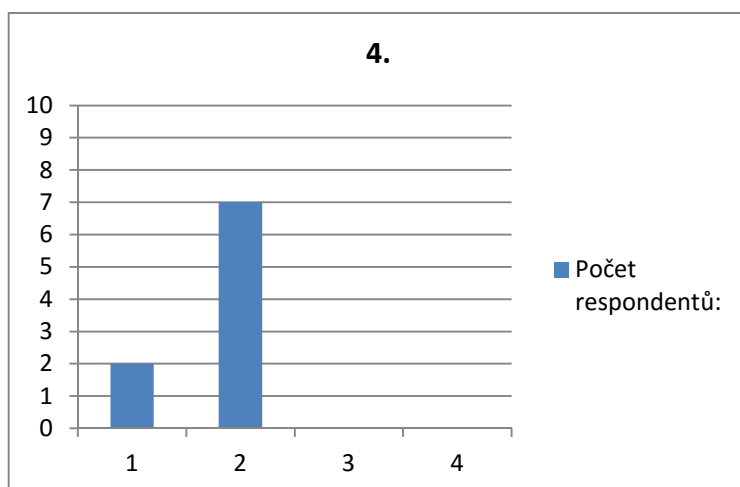
Odpovědi:	Počet respondentů:
1	2
2	6
3	1
4	0

4. Ohodnořte odbornost projevu:

(1 – projev nebyl odborný, nevyskytovaly se v něm žádné termíny, 4 – projev byl terminologicky hodně náročný).

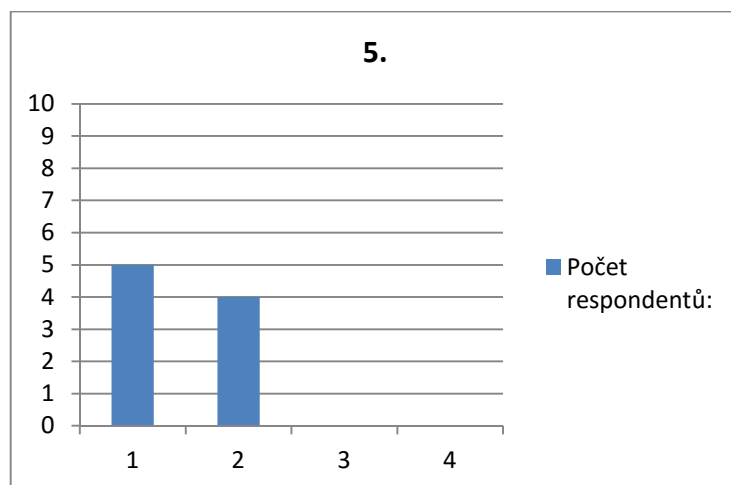
Odpovědi:	Počet respondentů:
1	2
2	7
3	0
4	0

5. Ohodnořte logickou strukturu projevu:

(1 – projev byl velmi dobře strukturovaný, 4 – projev neměl logickou strukturu).

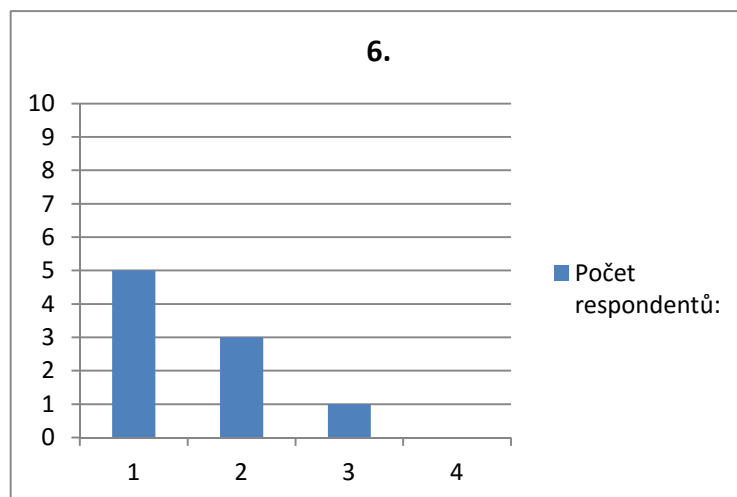
Odpovědi:	Počet respondentů:
1	5
2	4
3	0
4	0

6. Ohodnořte syntaktickou složitost projevu:

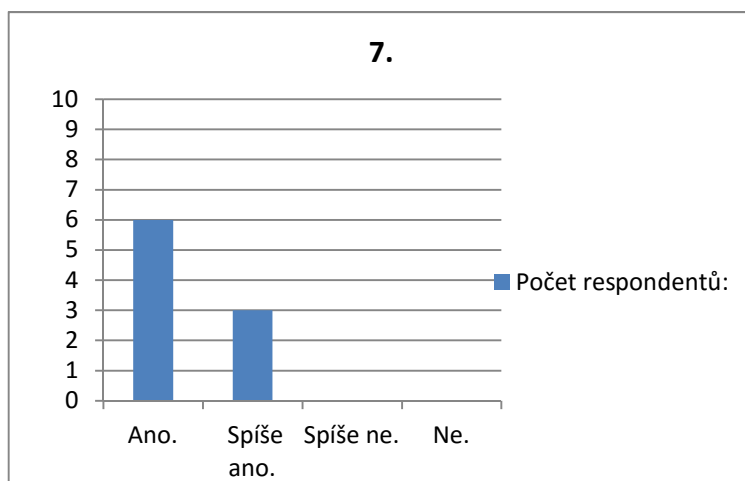
(1 – větné skladby v projevu byly velmi jednoduché, 4 – větné skladby v projevu byly velmi komplikované).

Odpovědi:	Počet respondentů:
1	5
2	3
3	1
4	0

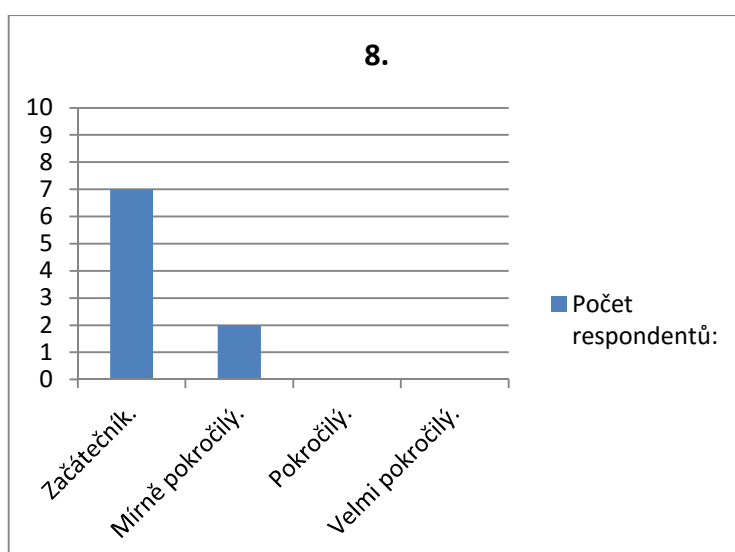
7. Přišla vám nápověda, kterou jste dostal/a před začátkem tlumočení, dostačující:

Odpovědi:	Počet respondentů:
Ano.	6
Spíše ano.	3
Spíše ne.	0
Ne.	0

8. Ohodnoťte náročnost projevu:
(Vyberte jednu z následujících úrovní).

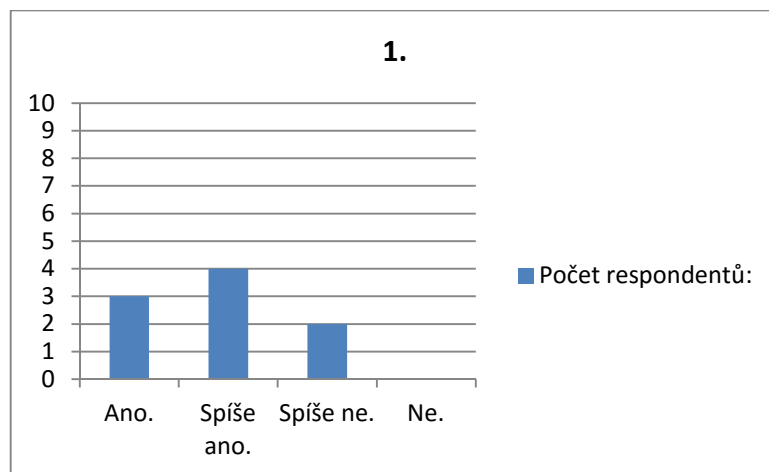
Odpovědi:	Počet respondentů:
Začátečník.	7
Mírně pokročilý.	2
Pokročilý.	0
Velmi pokročilý.	0

Příloha 2: Vzducholodě

1. Projev se mi dobře tlumočil a jsem spokojen/a se svým výkonem:

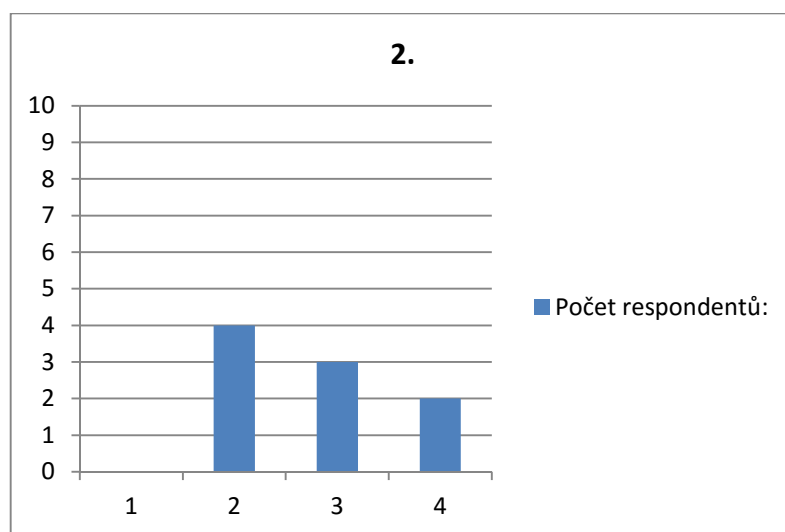
Odpovědi:	Počet respondentů:
Ano.	3
Spíše ano.	4
Spíše ne.	2
Ne.	0

2. Ohodnoťte téma, o kterém se v projevu mluvilo:

(1 – téma se mi vůbec nelíbilo, 4 – téma mi bylo velmi blízké a líbilo se mi).

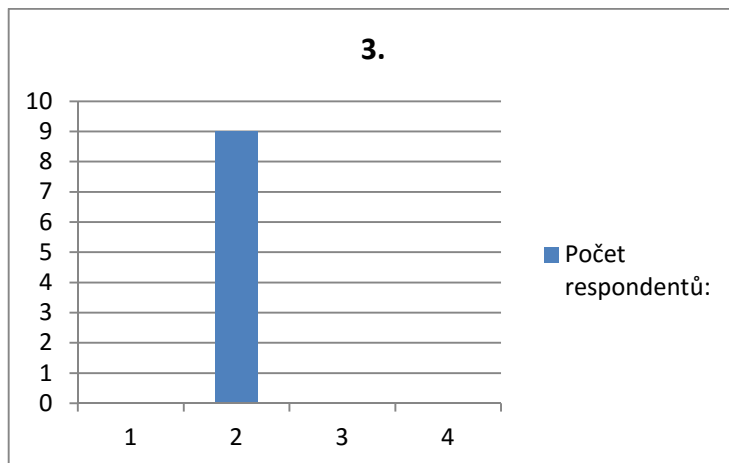
Odpovědi:	Počet respondentů:
1	0
2	4
3	3
4	2

3. Ohodnořte rychlost projevu:

(1 – projev mi přišel velmi pomalý, 4 – projev byl příliš rychlý).

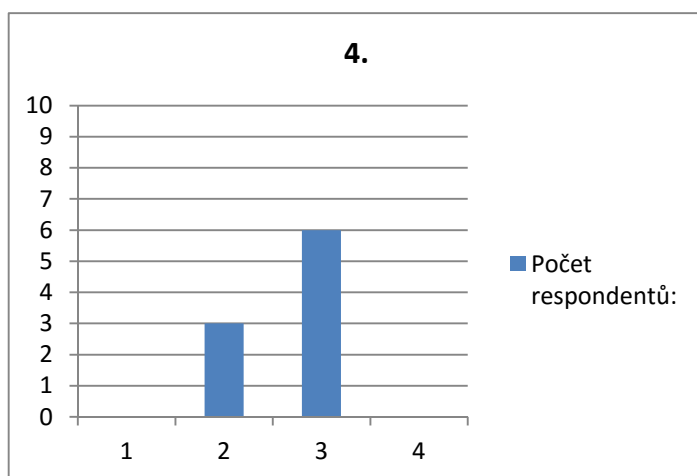
Odpovědi:	Počer respondentů:
1	0
2	9
3	0
4	0

4. Ohodnořte odbornost projevu:

(1 – projev nebyl odborný, nevyskytovaly se v něm žádné termíny, 4 – projev byl terminologicky hodně náročný).

Odpovědi:	Počer respondentů:
1	0
2	3
3	6
4	0

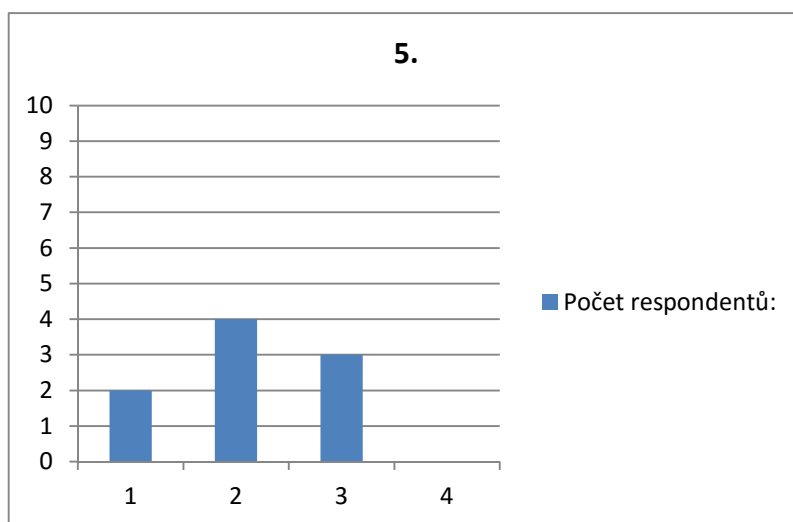

5. Ohodnořte logickou strukturu projevu:

(1 – projev byl velmi dobře strukturovaný, 4 – projev neměl logickou strukturu).

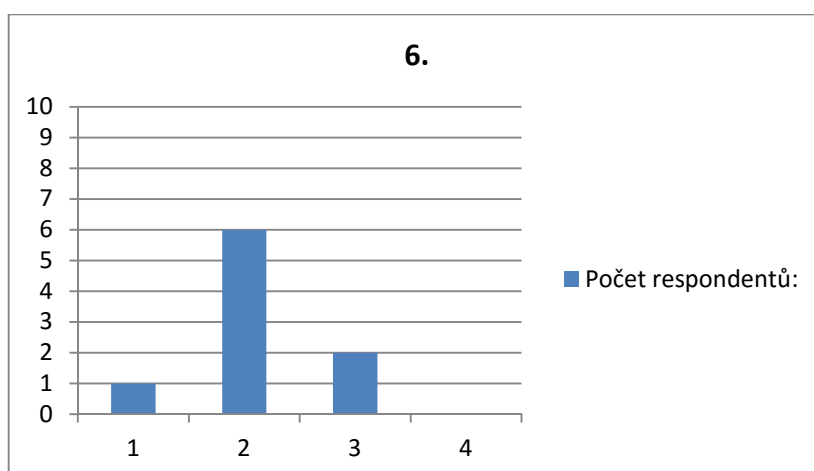
Odpovědi:	Počet respondentů:
1	2
2	4
3	3
4	0

6. Ohodnořte syntaktickou složitost projevu:

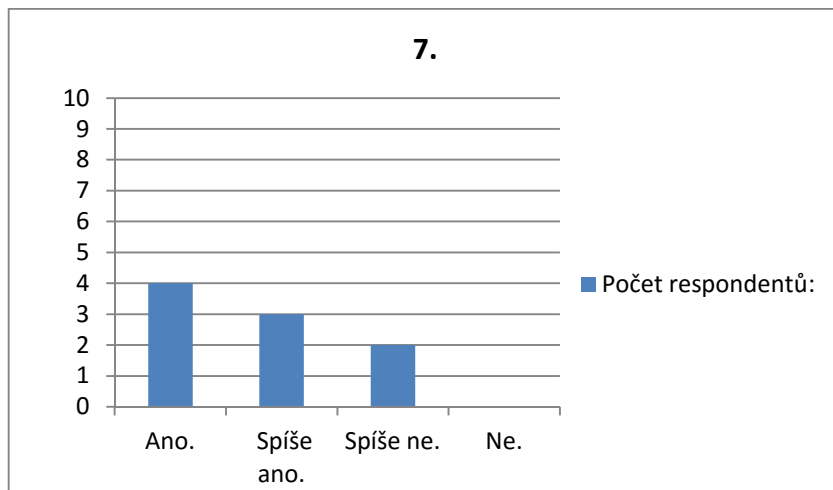
(1 – větné skladby v projevu byly velmi jednoduché, 4 – větné skladby v projevu byly velmi komplikované).

Odpovědi:	Počet respondentů:
1	1
2	6
3	2
4	0

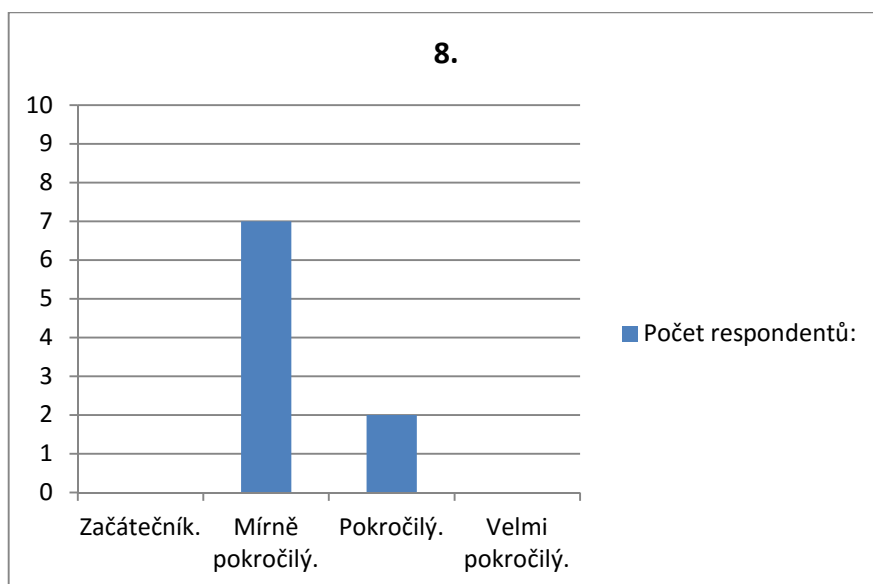
7. Přišla vám nápověda, kterou jste dostal/a před začátkem tlumočení, dostačující:

Odpovědi:	Počet respondentů:
Ano.	4
Spíše ano.	3
Spíše ne.	2
Ne.	0

8. Ohodnoťte náročnost projevu:
(Vyberte jednu z následujících úrovní).

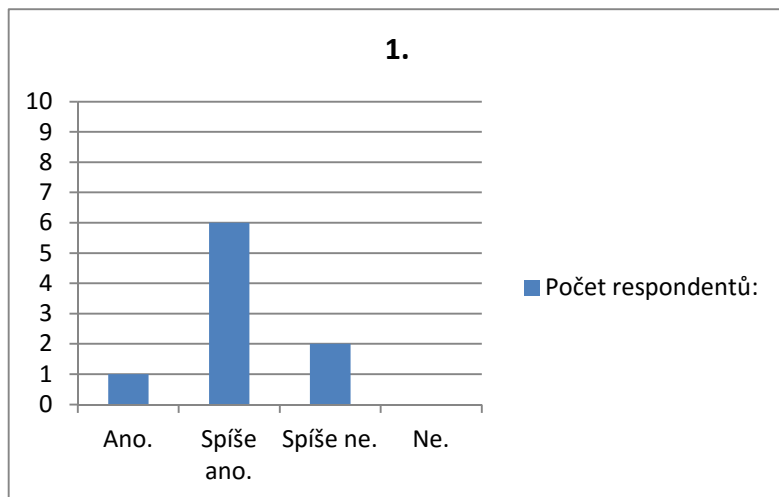
Odpovědi:	Počet respondentů:
Začátečník.	0
Mírně pokročilý.	7
Pokročilý.	2
Velmi pokročilý.	0

Příloha 3: Bicycles in urban environments

1. Projev se mi dobře tlumočil a jsem spokojen/a se svým výkonem:

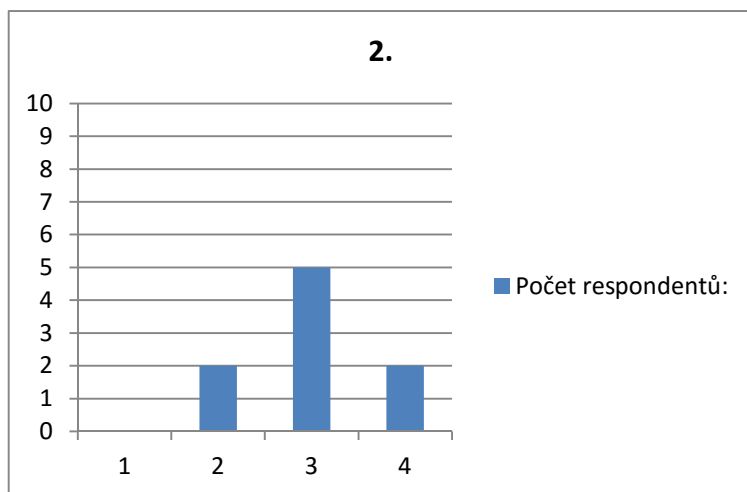
Odpovědi:	Počet respondentů:
Ano.	1
Spíše ano.	6
Spíše ne.	2
Ne.	0

2. Ohodnoťte téma, o kterém se v projevu mluvilo:

(1 – téma se mi vůbec nelíbilo, 4 – téma mi bylo velmi blízké a líbilo se mi).

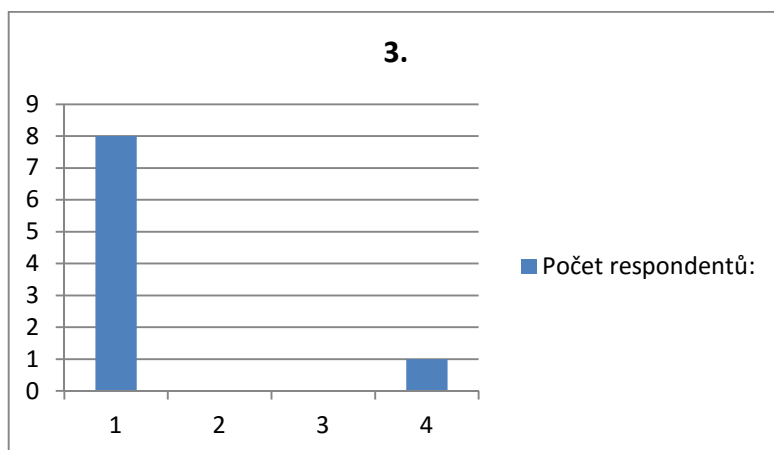
Odpovědi:	Počet respondentů:
1	0
2	2
3	5
4	2

3. Ohodnoťte srozumitelnost projevu a výslovnost mluvčího:

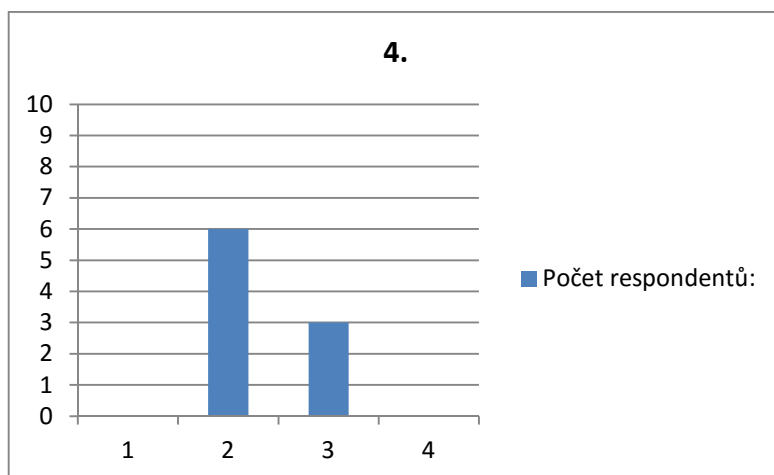
(1 – projev byl velmi dobře srozumitelný, 4 – projev byl nesrozumitelný).

Odpovědi:	Počet respondentů:
1	8
2	0
3	0
4	1

4. Ohodnoťte rychlost projevu:

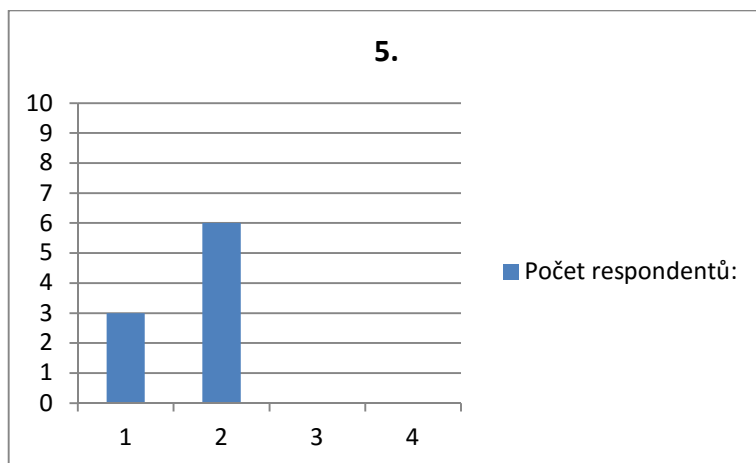
Odpovědi:	Počet respondentů:
1	0
2	6
3	3
4	0

5. Ohodnořte odbornost projevu:

(1 – projev nebyl odborný, nevyskytovaly se v něm řádné termíny, 4 – projev byl terminologicky hodně náročný).

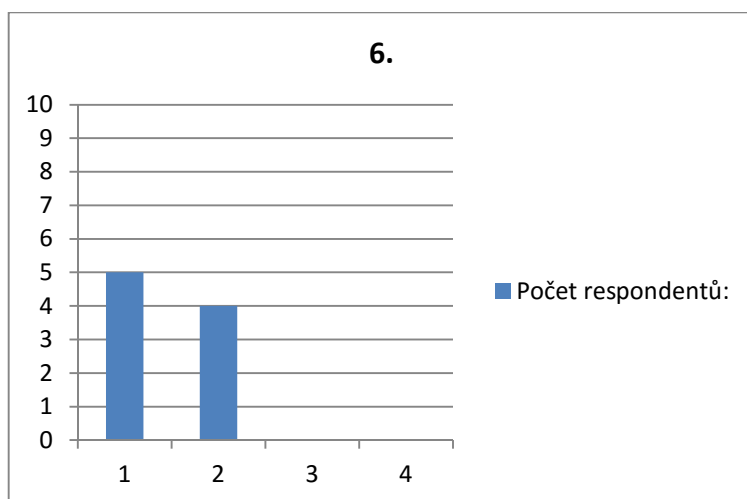
Odpovědi:	Počet respondentů:
1	3
2	6
3	0
4	0

6. Ohodnořte logickou strukturu projevu:

(1 – projev byl velmi dobře strukturovaný, 4 – projev neměl logickou strukturu).

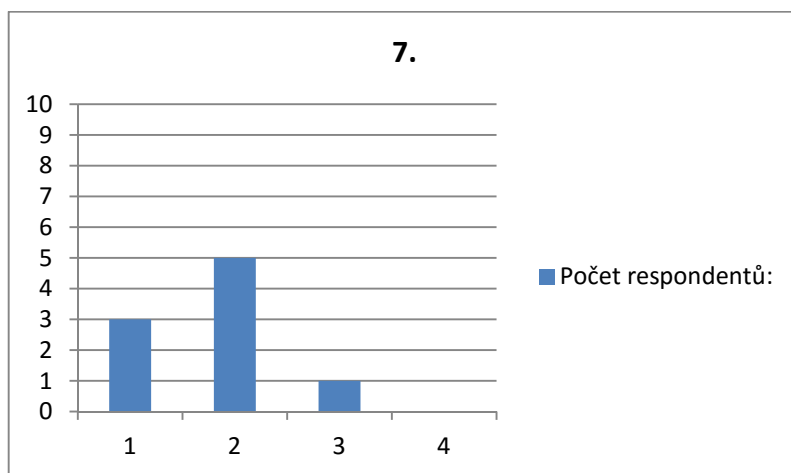
Odpovědi:	Počet respondentů:
1	5
2	4
3	0
4	0

7. Ohodnořte syntaktickou složitost projevu:

(1 – větné skladby v projevu byly velmi jednoduché, 4 – větné skladby v projevu byly velmi komplikované).

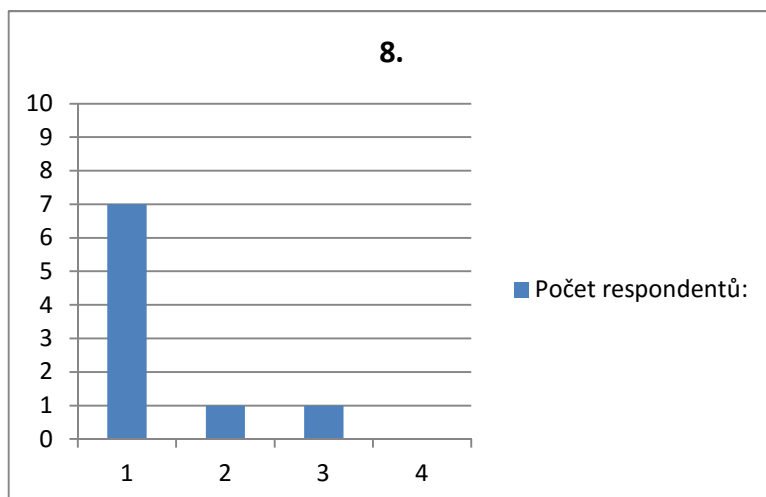
Odpovědi:	Počet respondentů:
1	3
2	5
3	1
4	0

8. Ohodnořte idiomatičnost projevu:

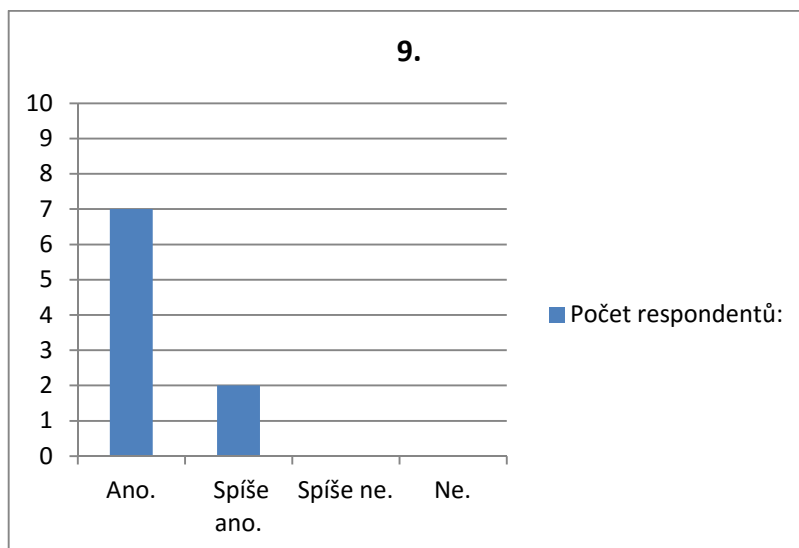
(1 – v projevu se nevyskytovaly idiomy, 4 – v projevu se vyskytovalo velké množství idiomů).

Odpovědi:	Počet respondentů:
1	7
2	1
3	1
4	0

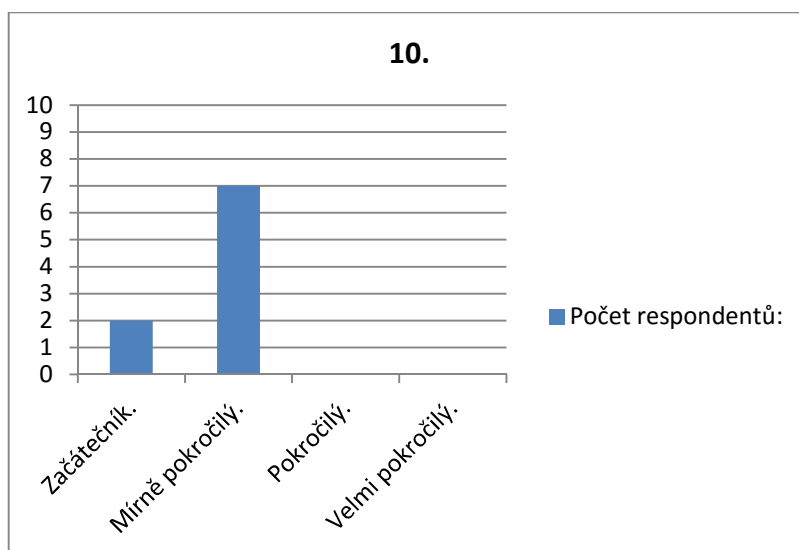
9. Přišla vám nápověda, kterou jste dostal/a před začátkem tlumočení, dostačující:

Odpovědi:	Počet respondentů:
Ano.	7
Spíše ano.	2
Spíše ne.	0
Ne.	0

10. Ohodnoťte náročnost projevu:
(Vyberte jednu z následujících úrovní).

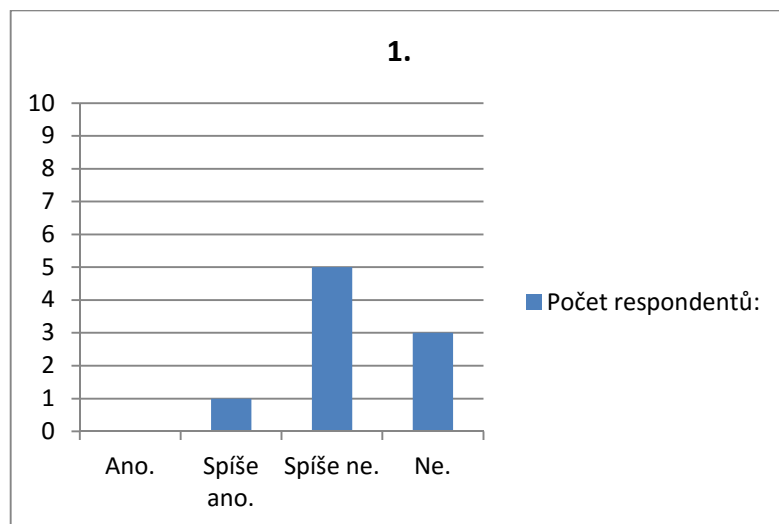
Odpovědi:	Počet respondentů:
Začátečník.	2
Mírně pokročilý.	7
Pokročilý.	0
Velmi pokročilý.	0

Příloha 4: High-speed rail travel

1. Projev se mi dobře tlumočil a jsem spokojen/a se svým výkonem:

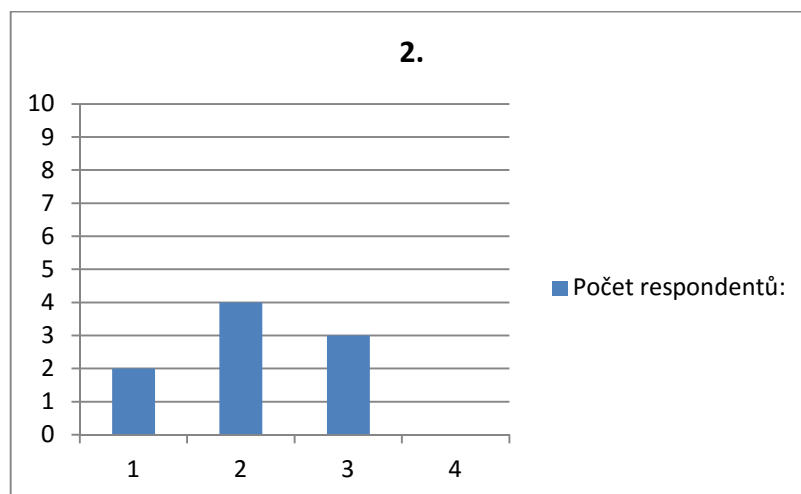
Odpovědi:	Počet respondentů:
Ano.	0
Spíše ano.	1
Spíše ne.	5
Ne.	3

2. Ohodnoťte téma, o kterém se v projevu mluvilo:

(1 – téma se mi vůbec nelíbilo, 4 – téma mi bylo velmi blízké a líbilo se mi).

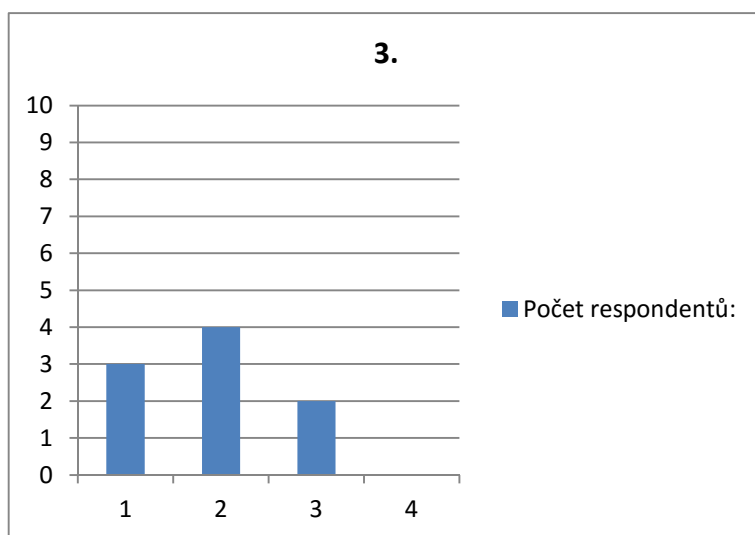
Odpovědi:	Počet respondentů:
1	2
2	4
3	3
4	0

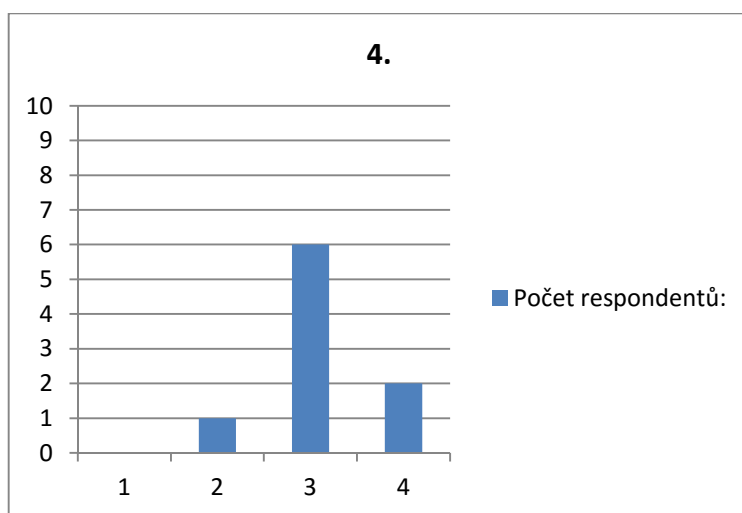
3. Ohodnoťte srozumitelnost projevu a výslovnost mluvčího:
 (1 – projev byl velmi dobře srozumitelný, 4 – projev byl nesrozumitelný).

Odpovědi:	Počet respondentů:
1	3
2	4
3	2
4	0

4. Ohodnoťte rychlost projevu:

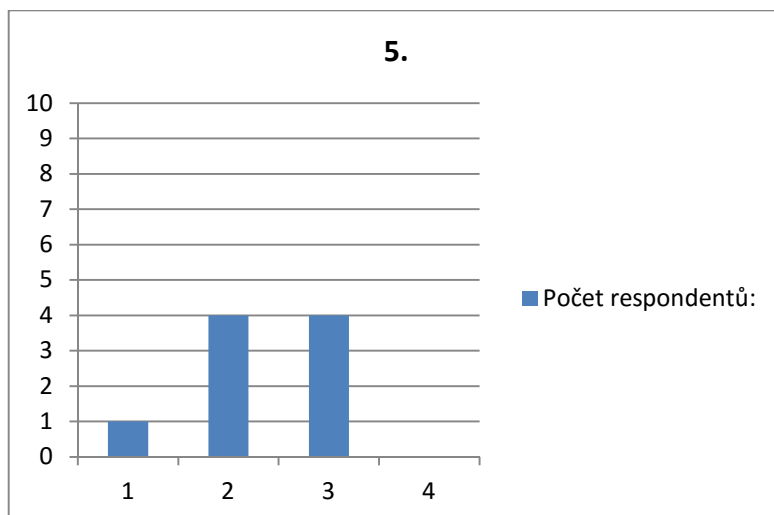
Odpovědi:	Počet respondentů:
1	0
2	1
3	6
4	2

5. Ohodnořte odbornost projevu:

(1 – projev nebyl odborný, nevyskytovaly se v něm řadné termíny, 4 – projev byl terminologicky hodně náročný).

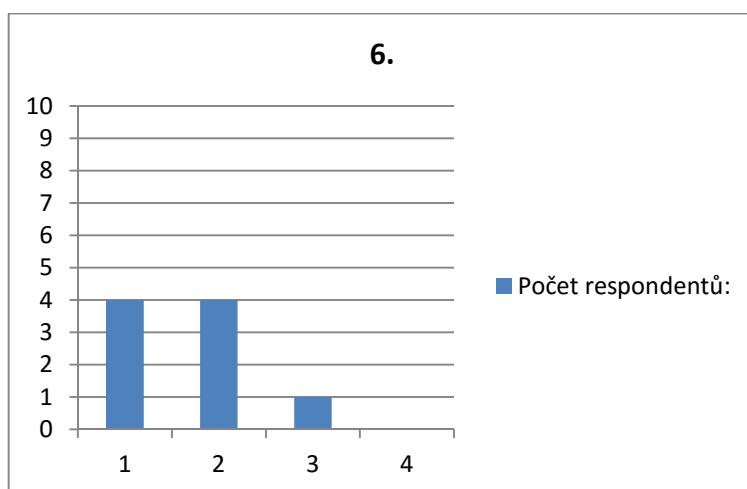
Odpovědi:	Počet respondentů:
1	1
2	4
3	4
4	0

6. Ohodnořte logickou strukturu projevu:

(1 – projev byl velmi dobře strukturovaný, 4 – projev neměl logickou strukturu).

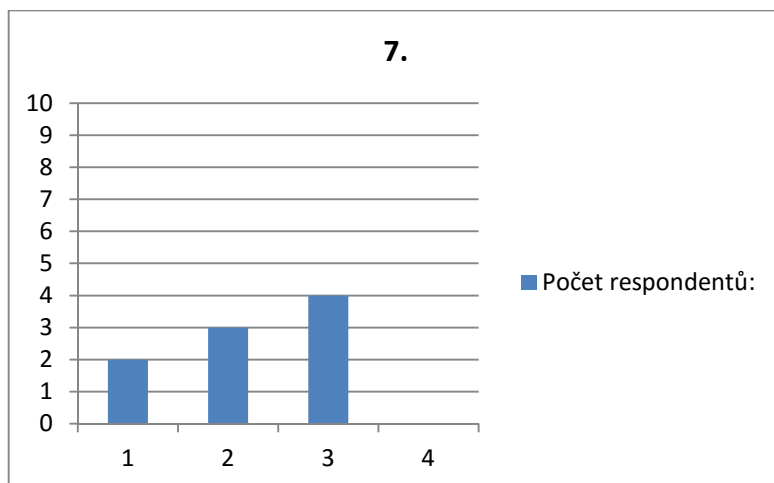
Odpovědi:	Počet respondentů:
1	4
2	4
3	1
4	0

7. Ohodnořte syntaktickou složitost projevu:

(1 – větne skladby v projevu byly velmi jednoduché, 4 – větne skladby v projevu byly velmi komplikované).

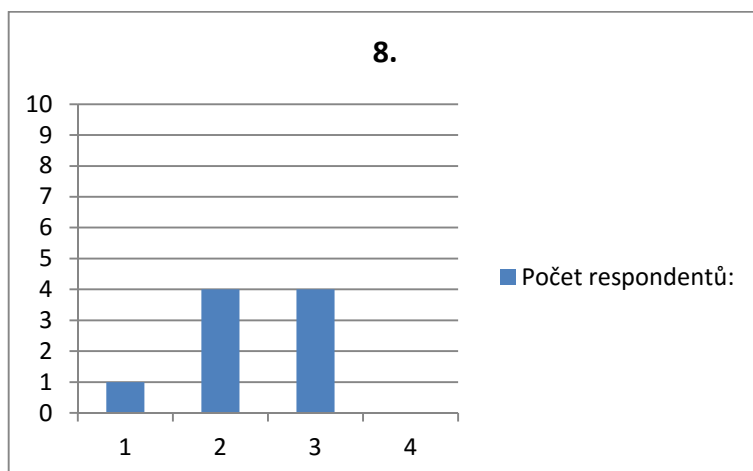
Odpovědi:	Počet respondentů:
1	2
2	3
3	4
4	0

8. Ohodnořte idiomatičnost projevu:

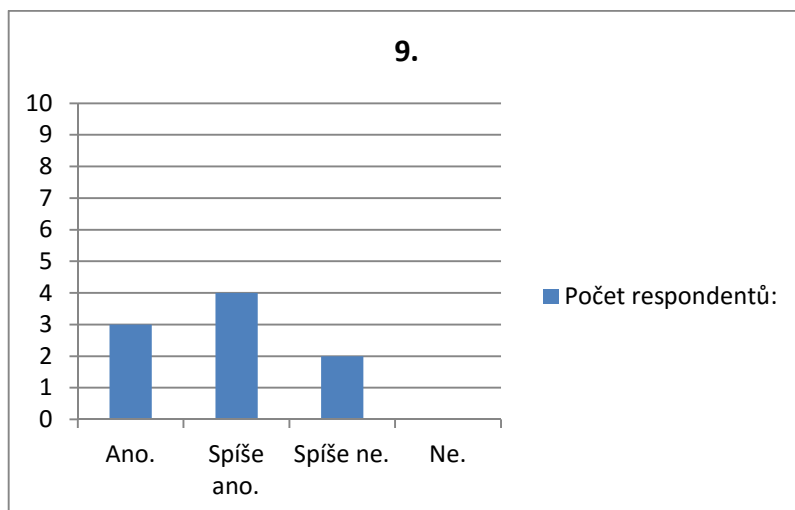
(1 – v projevu se nevyskytovaly idiomy, 4 – v projevu se vyskytovalo velké množství idiomů).

Odpovědi:	Počet respondentů:
1	1
2	4
3	4
4	0

9. Přišla vám nápověda, kterou jste dostal/a před začátkem tlumočení, dostačující:

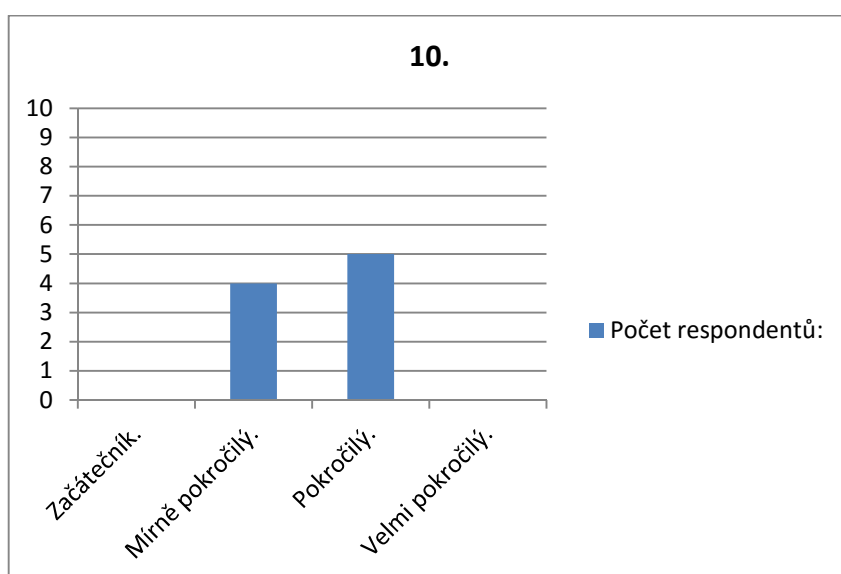
Odpovědi:	Počet respondentů:
Ano.	3
Spíše ano.	4
Spíše ne.	2
Ne.	0

10. Ohodnořte náročnost projevu:

(Vyberte jednu z následujících úrovní).

Odpovědi:	Počet respondentů:
Začátečník.	0
Mírně pokročilý.	4
Pokročilý.	5
Velmi pokročilý.	0

6 BIBLIOGRAFIE

- BAO, Chuanyun. 2015. Pedagogy. In *The Routledge Handbook of Interpreting*. Kapitola 25. New York: Routledge.
- ČEŇKOVÁ, Ivana. 1988. *Teoretické aspekty simultánního tlumočení*. Praha: AUC Monographia XCIX.
- ČEŇKOVÁ, Ivana. 2001. *Teorie a didaktika tlumočení I*. Praha: Univerzita Karlova, Filozofická fakulta.
- ČEŇKOVÁ, Ivana. 2008. *Úvod do teorie tlumočení*. Praha: Česká komora tlumočnicků znakového jazyka.
- GÓMEZ, Coral. 2012. *apliación de las nuevas tecnologías a la formación de intérpretes en los tribunales de justicia mediante la utilización de material real*. Diplomová práce na Universidad de Granada. Vedoucí práce Oscar Jiménez Serrano. Granada: Universidad de Granada.
- HORVÁTH, Ildikó. 2016. *The modern Translator and Interpreter*. Budapest: Eötvös university press.
- KEARNS, John a kol. 2008. *Translator and Interpreter Training: Issues, Methods and Debates*. London: Continuum.
- KRUŠINA, alois. 1971. *Studie o jazyce a překládání: Hlavní složky podmiňující proces a kvalitu simultánního tlumočení*. USL: Praha.
- NISKA, H. 2005. Training interpreters: Programmes, curricula, practices. In *Training for the New Millenium*. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins.
- POCHHACKER, Franz a kol. 2007. *Interpreting Studies and Beyond*. Frederiksberg: Samfundslitteratur Press.
- SANDRELLI, annalisa, JEREZ, Jesús de Manuel. 2007. *The Interpreter and Translator Trainer: The Impact of Information and Communication Technology on Interpreter Training*. London: Routledge.
- SETTON, Robin. 2007. *Interpreting Studies and Beyond. Staying relevant: Interpreting in the inforomation age*. Frederiksberg: Samfundslitteratur Press.
- TORRES DEL REY, Jesús, MORO CABERO, Manuela. 2008. *La adaptación al Espacio Europeo de Educación Superior en la Facultad de Traducción y Documentación*. Salamanca: Universidad de Salamanca.

- Speech Repository. Speech Repository – About this project. [online]. 13. 6. 2016 [cit. 2016-06-13]. Dostupné z:
<https://webgate.ec.europa.eu/sr/content/about-project>
- EMCI Course structure [online]. 22. 6. 2016 [cit. 2016-06-22]. Dostupné z: <http://www.emcinterpreting.org/?q=node/13>
- Speech Repository – Elektrokola. [online]. 22. 7. 2017 [cit. 2017-07-22].
Dostupné z <https://webgate.ec.europa.eu/sr/speech/elektrokola>.
- Speech Repository – Vzducholodě. [online]. 22. 7. 2017 [cit. 2017-07-22].
Dostupné z <https://webgate.ec.europa.eu/sr/speech/vzducholod%C4%9B>.
- Speech Repository – Bicycles in urban environments. [online]. 22. 7. 2017 [cit. 2017-07-22]. Dostupné z <https://webgate.ec.europa.eu/sr/speech/bicycles-urban-environments>.
- Speech Repository – High speed rail travel. [online]. 22. 7. 2017 [cit. 2017-07-22]. Dostupné z <https://webgate.ec.europa.eu/sr/speech/high-speed-rail-travel>.
- WARSCHAUER, Mark. 1996. *Computer assisted Language Learning: an Introduction*. [online]. 6. 7. 2017 [cit. 2017-07-06]. Dostupné z:
<http://www.ict4lt.org/en/warschauer.htm>.
- Streaming Service of the European Commission – about. [online]. 7. 8. 2017 [cit. 2017-08-07]. Dostupné z: <https://webcast.ec.europa.eu/index.php/about>.
- Streaming Service of the European Commission – FAQ. [online]. 7. 8. 2017 [cit. 2017-08-07]. Dostupné z: <https://webcast.ec.europa.eu/index.php/faq>.

7 ANOTACE

Autor: **Iva Paráková**

Název česky: Základní kvantitativní a kvalitativní analýza anglických a českých projevů sloužících k nácviku tlumočnických dovedností na portále Speech Repository

Název anglicky: Quantitative and qualitative analysis of Czech and English speeches for interpreting training on the Speech Repository website

Vedoucí práce: **PhDr. Dominika Winterová**

Studijní obor: angličtina se zaměřením na komunitní tlumočení a překlad

Počet stran: 72

Počet znaků: 58 422

Počet příloh: 4

Olomouc 2017

Anotace v ČJ

Tato bakalářská práce se zaměřuje na kvantitativní a kvalitativní analýzu anglických a českých projevů sloužících k nácviku tlumočnických dovedností na portále Speech Repository. Cílem práce je zmapovat portál a popsat jeho vlastnosti a možnosti. Hypotéza předpokládá, že úrovně obtížnosti u jednotlivých videí nejsou přiřazeny ideálně a autoři portálu nepoužívají systematický způsob hodnocení videí.

Teoretická část práce se zabývá tlumočnickým nácvikem a využitím moderních technologií při tlumočení. Kromě portálu Speech Repository jsou v práci zmíněny i další projekty, které v minulosti sloužily, anebo stále slouží, k tlumočnickému nácviku.

V praktické části autorka práce provedla lingvistickou analýzu vybraného vzorku videí, kterou následně porovnávala s výsledky dotazníků, které byly vyplněny studenty tlumočení.

Klíčová slova: tlumočení, tlumočnický nácvik, Speech Repository, databáze videí, lingvistická analýza.

Anotace v AJ

This bachelor's thesis deals with quantitative and qualitative analysis of Czech and English speeches for interpreting training on the Speech Repository website. The first aim is to map the whole website, describe its features and possibilities. Another aim is to do a linguistic analysis of chosen videos. The hypothesis is that the levels were not assigned correctly and the evaluating system that the authors of the Speech Repository use is not ideal.

The theoretical part focuses on interpreting training and on using modern technologies in interpreting. The author made a thorough description of the Speech Repository but also other websites that can be nowadays used for searching videos or were functioning before.

The practical part consists of analysis of chosen videos. The author made a survey via questionnaires that were answered by advanced students of interpreting. Their answers were subsequently compared to the results of the analysis.

Key words: interpreting, interpreting training, Speech Repository, video database, linguistic analysis.